

mayıs-haziran '09

bir edebiyat eylemi

İçindekiler

3	<i>takdim</i>
7	<i>gemide gece</i>
8	<i>üç gün masalı</i>
14	<i>kış yolculuğu-georges perec</i>
15	<i>hayat bir deka/danstur</i>
16	<i>genç yazarlar tedirgin mi?</i>
25	<i>tangoda yiten silüet</i>
26	<i>ricat</i>
28	<i>ükk23 ülkesi</i>
33	<i>la noyéé</i>
35	<i>taşlar</i>
36	<i>1.</i>
38	<i>duvar</i>
40	<i>bir dakika</i>
43	<i>anlık esriklikler neticeleri no.1</i>
46	<i>pinpon hikâye</i>

Yumuşakge edebiyat eylemi 24 Nisan 2009 Sayı: 1	Yayın Kurulu Cihad Özsöz Aykut Ertuğrul Ömer Faruk Demirel Abdullah Faruk Gönüllü	İdare Merkezi Başkent Bulvarı 204/13 Batıkent/ANKARA T: 312 385 3300	Dergide yer alan yazıların bütün hakları Yumuşakge'ye aittir. Kaynak belirterek alıntı yapılabilir.
Türü Yerel Süreli	Tasarım Abdullah Faruk Gönüllü Ömer Faruk Demirel	İletişim pk.392 beyoğlu / istanbul heybe@yumusakge.com	Abone abone@yumusakge.com
Sahibi Abdullah Faruk Gönüllü	Tashiş İrem Ertuğrul	Basım Öncü Basımevi Kazım Karabekir Cad. 86/2 Altındağ/ANKARA T: 312 384 3120	Akbank 497 0063972 Posta Çeki 5874151
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Abdullah Faruk Gönüllü	Yazı Telif Ücreti 10 TL (Şimdilik)		www.yumusakge.com
Genel Yayın Yönetmeni Aykut Ertuğrul			

takdim

Kabul edelim ki, dünya son demlerini yaşayan, bunayalı çok olmuş titrek bir ihtiyardır artık. Her adımında aksırıp tıksıran, beli bükük, saçları ağarmış, ölümcül hastalıklardan muzdarip, sonunu beklemekten sabrı tükenmiş, aceleci, huysuz bir ihtiyar...

Gençliğin kuvvet ve dinçliğinin, orta yaşın o kendine has olgunluk ve bilgeliğinin yerinde asırlık yeller esiyor. Hâl böyle olunca her bakımdan dengesini muhafaza edebilmek için elinde ve zihninde yalnızca ezber formüller/kelimeler/imgeler/eylemlerden oluşan çatlak bir bastona muhtaç durumda. İşte bu bastonun ta kendisidir klişe!

Ne atom çağındayız, ne bilgi, ne de uzay; çağımız klişe çağı!

Bizler, klişelerle büyümüş/büyütülmüş bir nesiliz. Çoğu zaman sessizce teslim olmamız beklenir bu klişelere. "Dünyanın akıllısı sen misin, sen mi kurtaracaksın dünyayı?" denir. Oysa minik görünen o beylik sözler özgür düşüncenin, yeni fikirlerin, hareketin önünde yükselen koca koca dağlardır.

"Dünyayı İsrail yönetir, Amerika yenilmezdir, Ortadoğu'da barış hayaldir, Türkiye'nin üç tarafı deniz, dört bir yanı da düşmanla çevrilidir, ah nerde o eski bayramlar, camide konuşulmaz, edebiyat karın doyurmaz, artık yazılacak yeni bir şey kalmadı, bu millet adam olmaz, Türk milleti okumaz, İslam dini kolaylık dini, bizim kalbimiz temiz, ustalara ateşle yaklaşılmaz, vesaire vesaire vesaire..."

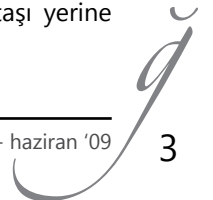
Bunlar yalnızca bir nefeste aklımıza gelenler. Velhasılıkelam, genciyle yaşlısıyla pek severiz; kolayımıza gelir klişelerle düşünmek, konuşmak, eylemek...

Birkaç yıl evvel alanında etkin bir beyefendiye dergi çıkarmak istediğimizi söylediğimizde, klişenin edebiyat surlarında da gedikler açtığının farkında değildik elbet. Ayaklarımızın altında oluşan sarsıntılar ve önümüze atılan koca dağ şaşkın bakışlarımızla büyüdü. Dağın etrafında ise, ayaklarımızı ıslatan durağan bir nehir fısıltıyla akıyordu, "Size ne gerek var, zaten biz varız" diyerek.

O zaman edebimizle susmuştuk, şimdi ise edebimiz bize karın ağrılarımızı sıralayıp, klişeye savaş açmamızı buyuruyor.

Karın ağrımız nedir?

"Edebiyat karın doyurmaz" klişesi, fena hâlde canımızı sıkmaktadır. Bu klişenin yayıncıların, köşe başlarını tutmuş bırakmak bilmeyen editörlerin uydurması olduğuna inanmamamız için hiçbir sebep göremiyoruz. Yazarın telif hakkını inatla görmezden gelen ve "lütfen" yazılarını yayımlayan dergilerin, bu sorunu görmezden gelerek edebe ihanet ettiklerini düşünüyoruz. Yazısı yayımlandığı için el pençe divan, sulu gözlerle teşekkürler eden değil, "emeğimin hakkı nerede?" diye soran genç yazarlar istiyoruz. Hem böyle bir kuşak hem de bu eylemin doğal karşılandığı bir edebiyat ortamı düşünüyoruz. Sadece telif ücretinin uygulanmasının bile, pek çok taşı yerine oturtacağına inanıyoruz.

Biz telif meselesinin unutulmamasını ve bir hayal olmadığını ispat için ilk sayımızdan itibaren asla terk edilmeyecek bir disiplin içinde yazarlara -şimdilik sembolik de olsa- telif ödemeyi taahhüt edeceğiz, ediyoruz.

Karın ağrımız nedir?

Bize bir sürü ilham geliyor. Temel ağrımız budur.

Karın ağrımız nedir?

Her zaman usta-çırak ilişkisinin gerekliliğine inandık ve bu konuda çabamız asla eksik olmadı. Ancak, usta arayışımız ne yazık ki, hep hayal kırıklığıyla neticelendi. Burada, bizim edebiyat liyakatine sahip olmadığımız gibi bir iddia gündeme gelebilir, ki savunulabilir bir iddiadır; ama gördüğümüz, kendileri bir usta tedrisinden geçen kimseler, bu vazifeyi boşlamışlardır. Bugün ustalık müessesesi ya tamamıyla terk edilmiştir ya da kapalı ve kısıtlı bir çevrede sürdürülmektedir. Çırağı olmayan, usta olamaz. Aksi düşüncelere rağmen, söylediğimiz muhatapları tarafından, hiç olmazsa bir yemek sonrası rahavetinde şöyle bir düşünölsün. Ustalık payesini elinde bulunduranlar; genç, hevesli ve kendilerine taleple gelen kişilere nasıl yaklaşıyorlar? Usta-çırak ilişkisine, kırılmaz edebiyat zincirine, nesilden nesile aktarılan ve nesilden nesile birikerek çoğalan edebiyat birikimine ne kadar özen gösteriyorlar? Yoksa yolun bir yerinde yorulup, asıl maksadı unutup, niyetsiz bir amele mi devam etmeye başlamışlardır?

Biz kendimizin ve birbirimizin ustası ve çırağı olduk, Allah yüzümüzü kara çıkartmasın.

Karın ağrımız nedir?

İflah olmaz müsrifleriz, paralarımızı saçarak matbaacıları -en azından birini- memnun etmek istiyoruz.

Karın ağrımız nedir?

Dergiler süreli ve sürekli olmaları; kısa ve çok sayıda metne aynı anda yer verebilme imkânları sebebiyle; yeni, genç yazarlar için; hem yetişme, gelişme, hem de kendini, eserlerini ortaya koymak açısından en ideal yerlerdir. Kanaatimizce, dergilerin ve yayın yönetmenlerinin yaklaşımı, dergi içerisinde, genç ve yeni yazarlara mümkün olduğu kadar çok ve sık yer vermek olmalıdır. Çünkü yeni yazarları edebiyat camiasına tanıttak olan kurumlar dergilerdir. Bunun nedeninin yeterince açık olması lazım herkes için. Yeni ve bilinmeyen bir yazar; belli bir teveccühü kazanmış ve kabul edilmiş bir yazara kıyasla çok daha zor şartlarda yazı yayımlatabilir. Dergilerin böyle bir yaklaşımı, bu zorluğun aşılmasını kolaylaştıracaktır. Biz, bu yaklaşımı benimsiyor ve mümkün olduğu kadar çok yeni ve genç yazara yer vereceğimizi; bugün bu işin, bu misyonun altına giren çekirdek kadro da dâhil; yazarlarımıza ne eksik ne fazla, yeteri kadar yer vereceğimizi ve dinamik yapımızı her zaman koruyacağımızı taahhüt ediyoruz ve istiyoruz ki, bir gün bu dergiyi bir başka ekibe devredebilelim. Böylece tüm çilesine rağmen bir tutku hâline gelebilecek olan dergiciliğin bile tadında bırakılabileceğini ispatlayabilelim.

Karın ağrımız nedir?

Genç yazarlara açık olduklarını iddia edip duran diğer dergilerin aksine, böyle bir iddianın fiziksel olarak mümkün olmadığını da farkındayız. Sadece belirli sayıda kişiye imkân sağlayabileceğiz. Tüm fütursuzluğumuzla çıkaracağımız dergimizle,

cevap veremediğimiz kimselerin kendi dergilerini çıkarmaları için de bir yol açtığımızı ve emsal teşkil edeceğimizi düşünüyoruz. Kendine inanan, güvenen ve sözünü edeple söylemek isteyen, aksi telkinleri dinlemeden imkânını oluştursun, icabında kendi dergisini çıkararsın istiyoruz.

Tüm bunlara ek olarak; derginin yayın politikası olarak değerlendirilebilecek iki husustan da bahsedelim: Birincisi, edepsizlik ve hadsizlik etmeden; mümkün olduğu kadar, edebiyatın ve dergiciliğin sınırlarını zorlayacak; rahat ve konforlu bir konuma düşmeden, hep teyakkuz hâlinde, hep daha güzelin arayışında olacağız. İkincisi, edebiyat kuramını ayrı bir konumda kabul ettiğimizi baştan belirterek; edebiyat eleştirisine dergide yer vermeyeceğiz.

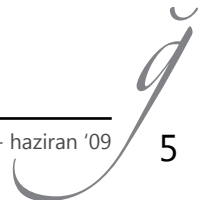
Saygıdeğer okuyucu! İnşallah uzun süreli ve tatmin edici bir birlikteliğin başındayız. Ümit ediyoruz, bu birliktelik okuyucusuyla, yazarıyla ve ikisi arasındaki bütün kademeleriyle Türkiye'deki tüm edebiyat camiasına pek çok şey öğretecek ve bir okul olmak vazifesini sırtlanacaktır. Ğ, hepimizin kaygılarını söyleyecek, ihtiyaçlarına cevap oluşturacak ve edebiyat geleneğinin içinde yadsınamaz bir noktada teveccüh görecektir. Bizim inancımız, arzumuz, beklentimiz ve gayretimiz bu yöndedir.

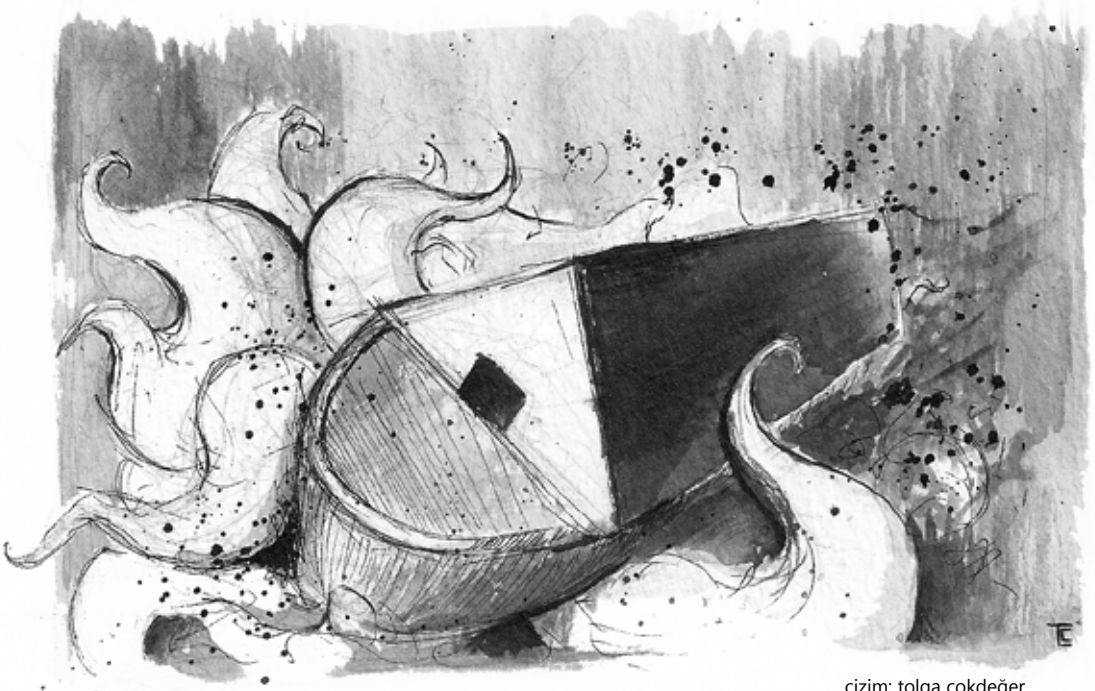
Ğ'nin belki hiç görmediğiniz ve muhtemelen göremeyeceğiniz 0. sayısında yayımladığımız manifestoyla -bu manifestoya web sitemizden ulaşabilirsiniz- beraber, az önce okuduğunuz metin ile Ğ'nin çerçevesinin çizildiğine inanıyoruz. Bu çerçeve; günümüz edebiyat dergiciliğinin aksayan yönlerini, göz ardı edilen yanırlarını uzak tuttuğu kadar; içini doldurdukça genişleyerek, bize sonsuz ihtimallerin zenginliğini de sunacaktır. Bu çerçevenin içinde, yozlaşmamış, durağanlaşmamış, kirlenmemiş; aksine her zaman canlı, dinamik ve berrak bir eylem içinde, hep birlikte edebiyatı kucaklayacağız.

Siz de buna inanın.

Allah inancımızı pekiştirdiği gibi, kibirden de uzak kılsın.

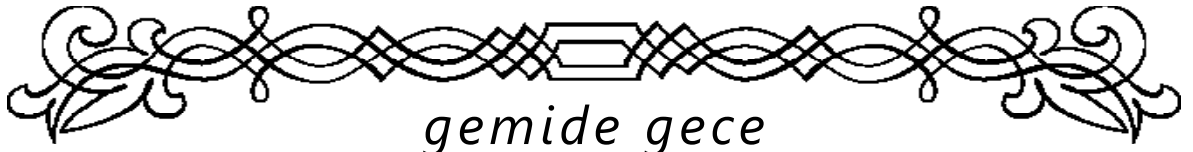
Ğ Ekibi

çizim: tolga çokdeğer

gemide gece

Ömer Faruk Demirel

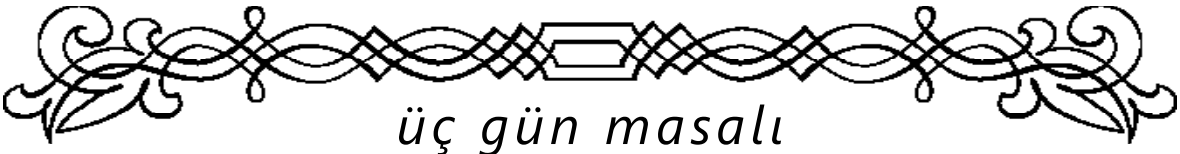

o gece bütün figüranların boynuna balta asılır
ve tohum tohum yağmur dikilir göğsüme
sürülmüştür önce rüzgar sonra bulutlar
öldüğüm öldürdüğüm sayfalarca göğüme

bir benimdir gemide açan tomurcuk
bilirim sular çiçeğim için serilmiştir
bulantısız oruca aç eğri yolculuk
zizaklardan doğruya nihayet dönülmüştür

bilirim o gece bir benim şirim ölümsüzdür
başka bütün yalanların sayfası dürülmüştür
bilirsin, bilirsin derken ne dediğimi bilirsin
o gece nuh'un gemisinde bir ben
bir de ben görülmüştür

üç gün masalı

Aykut Ertuğrul

-tefrika-

Sessizliğe yaslanmış amaçsızca oturuyorken uyku ile uykusuzluk arasında gidip geliyorum. (İlk cümle öz hareketi ve zarafeti taşıyamayan bir ilk cümle ile nereye kadar ve nasıl gidilebileceği okur için olduğu kadar yazar için de bilinmezdir.) Uykusuzlukta karar kılsam, kâğıt ve kalemin dizleri dibinde milyonlarca yalan -diken- ile koyun koyuna geçecek zorlu bir gece bekliyor beni. Diğer yanda ise pelteleşen bir zihin ile sınırsızca uyuşukluk. Seçim yapmak sandığım kadar uzun sürmüyor. Az sonra uyku, beni şehvî kucağına almış pışpışlamaya başlıyor bile.

"Avcı bir baba ve oğul... Babanın oğlunun yanında avlanması yasak. Sebep? Yok, yalnızca yasak. Halbuki babanın bildiği, en iyi yaptığı, oğluna gösterebileceği tek mahareti avcılık. Geyikler, geyik avı. Baba, geyikler ile ilgili her şeyi biliyor. Geyikler ile ilgili her şeyi ve dünyanın kalanı ile ilgili hiçbir şeyi! Yasak kendisine bildirildiğinden beri gizli gizli gözyaşı döküyor. Ava giderken, uzaktan geyiği kollarken, nişan alırken, ateş ederken, geyiğin düşüşünü seyrederken, geyiğin yanında elleri belinde muzafferane dikilirken, geyiği sırtlanırken, derisini yüzerken, et ve kemiklerini parçalara ayırırken, pişen etin kokusunu duyarken, eti yerken, oğlunun ve karısının iştahla yiyişini seyrederken sadece susuyor. İri, sessiz, boncuk boncuk gözyaşları yanaklarında yoruluyor. Gözlerindeki mavi ışık, bir gün önce avladığı geyiğin gözleri kadar keskin mavi ve hışırıtılı."

Uyanıyorum. Müddessir suresi (1. Sen ey yalnızlığına bürünmüş olan! 2. Kalk ve uyar!) kendisine vahyedilmiş peygamberin ferahlığıyla doğruluyorum yerimden. (Gök ile yer arasında oturan da doğrulup avdet ediyor arştaki makamına.) Ayağa kalktıktan bir süre sonra ferahlık, yerini üzüntüye bırakıyor. Avcı babanın hüznü sarıyor dört bir yanı. Ne yana dönsem onu görüyorum. Geyiği değil, babayı değil, çocuğu değil. Zırhını kuşanmış üzerime yürüyen hüznü. Savaşmıyorum onunla. Savaşmadığımı görünce çömeliyor, göğsümden bastırarak beni de yanı başına oturtuyor, (çünkü hüznün en güzel oturarak yaşanır! -Ne de şiirsel!) kolunu omuzlarıma doluyor. (Omuzlarıma atıyor demek daha cazip görünse de dolamak doğru kelime.) Ağlıyoruz. Gözyaşlarımız birbirine karışıyor. Yine kaşınıyorum, yine o ses "Yaz! Sen Ey..." diyor. Gözüm yere atılmış kâğıt ve kaleme gidiyor. Açık pencereden dışarıya bakıyorum göz ucuyla. Sabah alacakaranlığı hükmediyor gökyüzüne. Tüm vücudumla yöneliyorum tan vaktine. Hüznüm de yöneliyor. Hüznün rengi kızıl oluyor benim için. Masamı yerinden kaldırıp pencerenin önüne taşıyorum, yerden aldığım kâğıt ve kalemi üzerine bırakıp sandalyemi kızılığa çeviriyor ve oturuyorum. Fazla düşünmeye ihtiyaç duymuyorum.

*

"Çok uzaklarda bir yerde, Kızıl Orman diye bilinen ve her babayığidin içinde avlanmaya cesaret edemediği bir orman varmış. Adını, ormanın en kuytu yerinde yaşayan kızıl renkli dalları göğü kaplayan yaşlı bir çınar ağacından almış. Kızıl Orman'ın kıyısında kurulmuş olan köyde yaşayanların anlattığına göre -onlara dedeleri, dedelerine de onların dedeleri anlatmış-, çınar bin yaşını devireli çoktan binlerce yıl olmuş. Bir çelik kadar sağlam görünen kovuğunun derinliklerinde Nuh Nebi'nin kabri saklıymış. Dünyanın bütün sırlarını bilen yaşlı çınar için insanların dilini bilmek elbette işten bile değilmiş. Yeter ki onu dinlemeyi bilen bir insan olsunmuş.

Günlerden bir gün, namı evinin duvarlarından taşıp civar köylere yayılmaya başlamış olan genç bir avcı, Kızıl Orman'da geyik avlamaya karar vermiş. Sanırmış ki cesaret ve yiğitlik, ancak başkaları tarafından kabul edilirse var olur. Ve başkalarının yapamadığını yapamıyorsa ne cesursundur ne de yiğit.

Avcı karar vermiş vermesine ama onu çok seven karısının kendisine iki erkek evladı aynı anda hediye etmesiyle gönlüne düşen bu utku, mühletini de beraberinde getirmiş. Lohusa karısını, tüyü bitmemiş iki oğlunu emanet edeceği kimse olmadığından avcunun kırk gün beklemesi gerekmiş. Hırs kurdu, bir kez insanın gönlünde yuva yaptı mı, vakit kaybetmeden sahibini kemirmeye başlar. İssiz, tekinsiz dağlarda her türden canavarla boğuşup alt eden Muttalip, güvenli bildiği kendi evinde hırs kurduna yenik düşmüş. Ne yapsa ne etse fayda etmemiş. Sanki evinin duvarları, eşyalar, geyik postları, duvarda asılı tüfeği avcunun üzerine yürüyor, ona durmadan Kızıl Orman'ı işaret ediyorlarmış. Gece gündüz, uykuda ve uyanık iken düşler görmeye başlamış. Kendisini kâh Kızıl Orman yoluna düşmüş dağları aşarken, kâh geyik gözlerken, kâh yaşlı çınarın gövdesinde kumanya yerken görüyormuş. Öyle ki bir süre sonra yeni doğmuş oğulları, lohusa karısı bile gözüne görünmez olmuş. Sonunda kırk gün bekleyemeyeceğini anlamış ve bir şafak vakti karısını ve tüyü bitmemiş oğullarını arkasında bırakıp Kızıl Orman'ın yolunu tutmuş. Utkusuna erişene kadar durmadan dinlenmeden, yorulmak nedir bilmeden yürümüş. Kızıl Orman'ın sınırı sayılan sık çam ağaçlarının arasından soluk soluğa yol açmaya çalışırken bile kararlılığından bir şey kaybetmemiş. Sonunda

önüne çıkan son çam dallarını da elinin tersiyle savurduktan sonra sanki orman hep onu bekliyormuşçasına diri adımlarla dalmış kızılığa. Koruların arasından, ağaçların arkasından kulağına çalınan hayvan seslerini umursamadan ormanın derinliklerine ilerlemiş. Acemi avcılar gibi her kıpırtıya ateş etmemiş, her gürültüye kulak kesilmemiş Avcı Muttalip. Neredeyim, nereye gideceğim diye kaygılanmamış. Babası tüfeğini ona hediye ettiği günden beri iyice bellediği bir şey varmış; avı bulan avcı değil, avcıyı bulan avdır.

Elli adım ötesinde koca bir ceviz ağacına pervasız boynuzlarını sürten kızıl parlak derili devasa geyiği fark ettiğinde, tam on gündür Kızıl Orman'da dolaşmaktaymış. Tüfeğini, astığı omzundan indirip eline alırken, ıpıssız, sinsî gülümsemesi öyle sessizmiş ki, avcunun kendi dudakları bile duyamamış. Doğru zamanı beklerken gözünü her kapattığında adının büyük avcılar arasında yerini aldığı, kuşaktan kuşağa hikâyesinin anlatıldığı düşlerini görmeye başlamış bile. Sinsî ve sessizce birkaç adım daha atmış. Olduğu yere çömelip, tüfeğini geyiğe doğru yönelmiş. Nefesini tutup dikkatle nişan almış. Hedefini namlunun ucunda görünce yavaşça tetiği ezmeye başlamış. Yolculuğu boyunca ona sadık bir dost gibi yarenlik eden ormanın fısıltısının neredeyse çığığa dönüşüp "Yapma!" diye haykırdığını duymuş duymasına ama Muttalip' in tutkusu onu çoktan ele geçirmiş bile. Merminin namludan çıkışını kulakları sağır eden bir patlama müjdelemiş Avcı Muttalip' e. Geyik sendelemiş, ağaçlar kadar büyük boynuzlarını taşıyan soylu başını katilini görmek ister gibi avcıya doğru çevirmiş. Gözleri kendisini vuran merminin çıktığı karanlıkta, dudakları aralanmış; seher vakti bir nilüferin yapraklarına düşen narin bir çiğ damlası gibi bir damla gözyaşı ve derin bir ah düşürmüş avcunun yüreğine."

*

Uyuşan gözlerimi ovuşturmak için bırakıyorum kalemi elimden. Delicesine merak ediyorum yazdıklarımı. Okursam beğenmem, eskitirim, sıkılırim (ve daha neler neler) diye korkuyorum. Beni kuşatan sessizlik git gide büyüyor, büyüyor, büyüyor... Kafamın içinde bir balon var âdeta. Her nefesimle biraz daha şişiyor, her nefesimle biraz daha. Patlayana kadar devam edecek sanıyorum. Patlarsa ne olacağını düşünüyorum bir an. Delilik, aklın beni terk edişi tek sonuç olarak beliriyor önümde. Bu sırada balon duruyor. Kalemi elime alıp yazmaya devam etmek istiyorum. (Dünyanın tüm masalları birleşin!) Masallar üşüşüyor zihnime, okuduğum, dinlediğim, düşlediğim. Hepsi benim masalımla yeniden hatırlanmak, yeniden hayat bulmak istiyor âdeta. Büyücülerle, cadılarla, devlerle, beyaz atlılarla, prenseslerle, sultan kızlarıyla, sultanlarla, perilerle, cinlerle dolu zihnim kıpırdayamaz hâle geliyor. Yumruklarımı savuruyorum, savulsunlar diye. Sürüsünü saymaya çalışan yalnız koyun çobanı kadar çaresizim. Delilik düşüncesine sarılıyorum yeniden. İşe yarıyor her zamanki gibi. Uzun bir aradan sonra yazdığım ilk cümlelere bakıyorum. Göğsümde doğuveren ferahlık, hüznün, yorgunluk ve korku birbirine karışıp anlatılması ve anlaşılması zor, akıl almaz bir karışım oluşturuyorlar. Kulaklarımda bir patlama hissiyle bu yeni duyguya alışmaya çalışıyorum. (Öyleyse sıkıntından kurtulduğun zaman sağlam dur ve yalnız Rabbine sevgi ile yönel. İnşirah:7-8)

**

"Kızıl Orman'da, kızıl geyiğin kızıl kanları toprağa düştüğünde; Nuh Nebi'nin sığınağı, ormanın kadim koruyucusu, ağaçların en bilgisi yaşlı çınarın gövdesine, geyik gözü

iriliğinde bir karanlık çökmüş. Köklerinde sabır taşları büyümüş çınar, öfkenin ve acının ivecenliğine kaptırmış kendisini. Eskiden olsa cesareti dillere destan avcıya avını dahi unutturan yürek acısını, pişmanlığı bir bakışta göreceğ gözleri kör olmuş. Yavrusunu kaybeden gözü yaşlı ceylanların, gülün ardından yaktığı ağıtlarla geceyi üzen bülbülün, babasını bir avcı kurşununa feda eden minik kurt yavrusunun kulaklarına "innâ lillah"lar fıslıdayan çınarın bilge dalları, yüreğine düşen korla alev alev olmuş. Kızıl geyiğin yanında belirmiş olanca azametiyle. Avcının şaşkın ve ürkek bakışları altında dallarını eğmiş evladının üzerine. Gökyüzüne hâlini anlatmak ister gibi kucaklayıp göğe kaldırmış onu. Aynı anda Kızıl Orman'da yaşayan cümle mahlûkatın gönlünü titreten, gözlerini yaşa boğan bir feryat yükselmiş ulu Kızıl Çınar'dan. Yeryüzünde bir daha kimsenin eşine rastlayamayacağı güzeller güzeli, göz alıcı geyik, meğer çınara Allah tarafından verilmiş bir armağanmış. Nuh Aleyhisselam öldüğünde, Allah tüm çınarlara ve hatta meşelere ve söğütlere ve hatta ceviz ağaçlarına bu göreve kimin talip olduğunu sormuş. Bir an bile tereddüt etmeden ve korkmadan sorumluluğu yüklenmeye cesaret edebilen ise yalnızca Kızıl Çınar olmuş. Cesaretinden ötürü Allah da, ona yoldaş olması için bu geyiği armağan etmiş. Gündüzleri özgürce ormanları dolaşan geyik, geceleri çınarın kovuğuna uzanır; onunla dertleşir, hem yoldaşlık, hem kardeşlik, hem de evlatlık yaparmış. Kadim çınarın, onulmaz yalnızlığının tek ilacıymış bu armağan.

Ulu çınar bir süre sonra incinmesinden korkarcasına yavaşça aşağı indirmiş ölü bedeni. Kovuğunun kapıları sıra sıra dağlar yarılıyormuş gibi çatırdayarak açılmış. Geyiğin iri bedeninin bir tüy gibi içeri süzülmesine izin vermiş. İzin vermiş ki bu kutsal beden, bundan böyle Nuh'un yoldaşı olsun. İzin vermiş ki, bozgunculuk ve kan dökücülükle lekeli insan eline düşmesin evladı.

Sonra avcılığını çoktan unutmuş, kardeş katili Kabil' in utancıyla diz çökmüş kavrulan Muttalip' e çevirmiş kırışık ve öfkeli bakışlarını. Meğer, asırlardır insanoğlunun ölçsüz zulmüne, kana susamışlığına sabredermiş de yaşadığı evlat acısı bardağı taşıran son damla oluvermiş. Şimdi avcıya kendinden önceki tüm avcıların, atılan her merminin, her okun, her yayın, her kapanın, savunmasız ağaççıkların bedenine vurulan her baltanın, alınan her canın hesabını vermek düşmüş. Yaşlı çınarın iri karanlık gözleri birer kara delik olup Muttalip' in tedirgin bakışlarını yutuyor, onu kıpırdayamaz hale getiriyormuş. Bir fili bile ezebilecek genişlikteki dallarından birini havaya kaldırmış ve olanca şiddetiyle avcının üzerine doğru bırakmış. Üzerine hızla inen dev kütüğü gören Muttalip' in akluna ne kaçmak gelmiş, ne de canı için yalvarmak. Yalnızca doya doya öpüp koklayamadığı oğulcuklarının minik elleri, yüzü, gözünün önünde belirmiş. "Ah evladım!" diye inlemiş usulca ve hak ettiği ölümün keskin kılıcına doğru uzatmış boynunu. Tam iri kütük avcıyı ezecekken asırlar önce çınara geyiği armağan eden Allah, bu defa da merhameti bağışlamış. Avcının kısık sesli içli haykırışını duyurmuş ona. Öfkesini dindirip, yarasına Şaafi ismiyle nazar etmiş. Gözleri kapalı sonunu bekleyen avcı, bir karış üzerindeki ölümün kararsızlığını fark edince başını havaya dikmiş ve merakla olacakları beklemeye başlamış."

**

Dudaklarımda kararsız bir tebessümle önümde nefes almaya başlayan kâğıdı izliyorum. Ellerim/gönlüm titremekle, kanat çırpma arasında baş döndürücü bir hızla gidip geliyor. İzini sürdüğüm avcının ulu çınar huzurundaki bekleyişi sarmalıyor beni.

Beklemek istiyorum.

Beklemek.

Beklemek.

Beklemek.

(Bir karar!)

Gözlerimi kapatıp Kızıl Orman'ı seyre dalıyorum. Kulaklarımda gürleyerek akan Kızılırmak'ın (öyle ya!) sesi, bir kartpostalın içinde dolaşır gibiyim. Yapraklarıyla göğü süsleyen ağaçların arasından korkusuzca yürüyorum. Toprak, çam iğneleri ve kozalaklarla bezeli. Ağaçlar, irili ufaklı taşlar, çiçekler, yabani otlar adeta manzarayı tamamlamak için elle yerleştirilmiş gibi. ("Usta bir ressamın elinden çıkmış handiyse canlanacak bir tuval" kime ait bu betimleme? Bu sıradanlığa düşmemeliydim! "Sıradanlığın dayanılmaz çekiciliği" Ya bu? İkincisi bana ait olsa gerek.)

Yaklaştığımı hissediyorum, kendi yarattıklarımı uzaktan da olsa izleyecek olmanın heyecanı ürpertiyor beni. Bir adım atıyorum. İçimde onları bıraktığım yerde bulamayacağıma dair, ne zaman doğup büyüdüğünü anlamadığım bir his gittikçe kuvvetleniyor.

Bir adım daha atıyorum. Onları görür görmez ardıma bakmadan kaçacağıma dair ikinci bir his birincisinden de fena ürkütüyor beni.

Bir adım daha ve çınarın acısının, avcının aceleciliğinin, kıyıcılığının, geyiğin katlinin hesabını soracağı ihtimali beni olduğum yere çiviliyor.

Ve yer kulakları sağır eden bir gürültüyle sarsılıyor. Tüm o birinci, ikinci hisler ve bana has olanca korkaklıklar tepeme binip beni kafama kadar gömüyorlar toprağa. Kıpırdayamaz hale geliyorum. Çaresizlikle bakıyorum etrafıma.

Avazım çıktığı kadar bağıryorum? (Öfke, üzüntü, yenilmişlik. Ya zafer?) Beni kim kurtaracak?!

Gözlerimi açıyorum, gürültüyle kalkıyorum masadan. Ayaklarım bir an bana itaat etmeyecekler sanıyorum, sendeliyorum ama ayaktayım. Kollarımı iki yana doğru açıyorum. Odamın sararmış duvarları, ezelden dağınık yatağım, sağa sola atılmış çamaşırlarım beni gerçekliğe davet ediyorlar. Masamın üzerindeki aksak saat, eceline razı hastaların öksürüklerini andıran sesiyle bana kim bilir neyi hatırlatma derdine düşüyor. Açık pencereden dışarıya bakıyorum. Oturduğumdan beri varlığını unuttuğum sigara paketinden bir sigara çıkarıyorum. Duman ve temiz hava beni kendime getiriyor. Mantığım yetişiyor imdada. "Düş gördün" diyor, "Karabasandı." diyor.

"Avcı Muttalip ölümü bekleyedursun Kızıl Çınar'ın yaşlı yüreğinde fırtınalar kopuyormuş, avcıya merhamet etmiş etmesine ama dünya nasıl kat kat yaratılmışsa, cennet-cehennem nasıl kat kat yaratılmışsa, acı ve gazap da öyleymiş. Merhamet çınarın gazabını azaltsa da söndürememiş. Acısını hafifletse de yok edememiş. Kızıl Orman'ın ulusu, avcının canını bağışlamış ama kan dökücülüğün cezasız kalmasına ulu yüreği razı gelmiyormuş. Acı ve öfke içinde yapraklarını hisırdatarak ne yapacağını düşünen ulu çınar, avcının yeni doğmuş ceylan yavruları gibi dizleri titreye titreye ayağa kalkmaya çalıştığını görmüş.

Avcı, ölümün kaçınılmaz olduğunu kabullenince, gönlü geride bıraktıklarının gözyaşlarıyla dirilmiş bir hâlde sonunu ayakta karşılamaya karar vermiş. Can yoldaşı silahından destek alarak ayağa kalkmış ve ölümün gözlerine bakmaya hazırlanmış.

Avcı ve çınar, birisi öfkenin diğeri pişmanlığın kısılcacında kıvranıırken, gölgesi üzerlerine düşmüş olan kaderden habersizlermiş. Her ikisi de "şimdi ne olacak" diye kendilerinden bile gizli düşünedursunlar, kader her zaman olduğu gibi son sözü bir çırpıda söyleyivermiş.

Çınar, en ince ve en taze dallarıyla avcıyı belinden kavradığı gibi kendiliğinden açılan kovuğunun içine sertçe fırlatmış. Avcı, önce sert bir çarpma hissi ile irkilmiş sonra hızla aşağı doğru düşmeye başlamış. İkinci çarpma ile yere düştüğünü anlayan avcı, bir süre hiç kıpırdamadan ve gözlerini bile açmadan beklemiş. Sonra dikkatli ve ağır hareketlerle doğrulup nerede olduğunu anlamaya çalışmış. Gözleri kovuğun içinde hâkim olan karanlığa alışana kadar beklemiş. Etrafındaki nesnelere ayırt etmeye başladığında gördüğü ilk şey, az önce canını aldığı geyiğin cesedi olmuş. Yanına gidip çömelmiş ve uzun uzun seyretmiş bu asil hayvanı. Açık kalmış gözlerinde, son nefesini verirken biriken yaşları fark etmiş. Kederle uzanmış geyiğin yanına ve uzun süre ağladıktan sonra canını aldığı bedeninin koununda uyuyakalmış."

-devam edecektir-

kış yolculuğu-georges perec

Abdullah Faruk Gönüllü

-kitap-

Sıkıcı bir metinden daha fenası, sıkıcı bir kurgu olabilir ancak. Sıkıcı bir metne katlanılabilir, kurgusu zekâyı ve derinliği taşıdığı müddetçe. O açıdan Peréc'in her metnine katlanılabilir. Zaman zaman metinleri sıkıcılaşsa da kurguları her zaman görülmeye değerdir. O'nun gerçek ve kurgusal olanı birbirine geçirivermesi; bilginin tamamının ya da bir kısmının ve sürekli değişen oranlarda kurgusal olması ve bunun büyük bir ustalikle aktarılması -ki asla emin olamazsınız, bahsedilen bir tablo gerçek midir, değil midir? Sanat tarihi çalışan bir arkadaş edinmeniz lazım.- hayranlık vericidir.

Kış Yolculuğu'nun kurgusu da böyle ve kısacık metin kesinlikle okuyucuyu yalnız başına bırakmıyor; sıkıcılıktan uzak tutup sürüklüyor sizi. Sonunda, içten içe tatmin ediyor ancak hikâyenin Poe'nun hikâyelerindeki gibi garip ve anlaşılmaz oluşu, hatta Eschler'in bozuk perspektiflerindeki gibi sürekli ileri doğru kovaladığınız hikâyenin başa ve aslında anlamlandıramadığınız bir noktaya dönmesi işleri güçleştiriyor. Üstelik Peréc, okuyucuyu sürekli bir tedirginlik ve dengesizlik hâlinde bırakıyor ve bundan tatmin olmasını sağlıyor.

Peréc hep bir arayış, hep bir kayboluş üzerine kurguluyor ve söylediği gibi kendi otobiyografisini yazıyor sürekli. Bu konuyu daha fazla deşmeyeceğim.

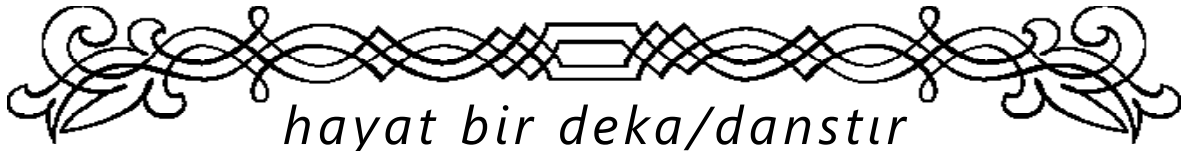
Oscar Wilde'in ya da Peter Ackroyd'un bir hikâyesi geliyor aklıma. Gencin biri, nişanlıyla dolaşırken bir sandık altın bulur, üzerinde tanımadıkları bir kralın resmi vardır. Harcamak isterler ama kimse paraları kabul etmeyince lanet eder delikanlı, nişanlısının en baştan başlarına bela olacağını söylediği paralara ve paraların üstündeki kralı öldürmeye yemin ederek aramaya çıkar. Nişanlısının yanına yıllar sonra beyhude bir arayışla yaşlı biri olarak döner. Nişanlısı paraların üstündeki kralın o olduğunu fark eder ve onları lanetleyecek olan çoktan lanetlemiştir böylece. Sonunda delikanlı intihar eder.

Kendini gerçekleştiren kehanetlere, özellikle bu dünyaya alaycı ve umursamaz bakabilen insanların metinlerinde rastlanabiliyor ve Kış Yolculuğu'nun aslında içindeki kitabın ilk sekiz sayfası olduğundan şüpheleniyorum. Kendi kendime rekürsif anlamlar kuruyorum ve bir yerde ben de dahil oluyorum bu kurguya; hikâyedeki kitabın içindeki hikâye aslında hikâyenin kendisi ve hikâyedeki kitap aslında elimizdeki kitap, dolayısıyla; bizim hikâyemizin kitabın içindeki hikâye ve kitabın içindeki kitabın içindeki hikâye olması...

Son bir soru kalıyor o zaman: Hangi arayış bizi Degrâel'e benzetir; hangi beyhude ve aslında hep bulunmuş olanın peşindeki arayış?

Peréc'e saygı ve selam.

hayat bir deka/danstır

Selman Bayer

Hicap duy, martı tart, elini dardan kaldır
Dereyi görmeden sıyr, paçasını kedinin
Kar yağacak diyerek örtülen şu perdenin
Zarını yırt, tez davran, bütün gücünle saldır

Tahtadan saçlarına dokunma bu tarakla
Çığlık duyulmadıkça bitmeyecek gibi dans
Gene de sus, sesini büyük savaşa sakla
Elbet bir gün yitecek bu işporta dekadans

genç yazarlar tedirgin mi?

-soruşturma-

Sorular:

1. Türkiye 'de hâlihazırda devam eden edebiyat dergiciliği anlayışında ters giden bir şeylerin olduğunu düşünüyor düşünmekten de öte hissediyoruz. En köklü ve bilinen dergiler büyük bir rahatlıkla (rahatsız edici bir rahatlıkla) profesyonel dergicilik(!) yaptıklarını, dışarıdan (kullanılan terim ibretliktir) yazı alımına kapalı olduklarını ifade edebiliyorlar. Başka bir tanesi dergi formatına uygun olmayan yazıları yayımlamayacağını söylüyor. (Bu format edebi ya da değil dışında ne olabilirse!) Tam burada akla şu soru geliyor: Dergiciliğin, tabii ki edebiyat dergiciliğinin maksadı nedir, ne olmalıdır?

2. Türk edebiyatı dergiciliğinde bir kemikleşme görüyor musunuz?

3. Birçoğu önemli dergilerde yazarlık, editörlük, yazı işleri müdürlüğü vs. yapan usta yazarların, kendi yetiştikleri dergilerden özlemlerle bahsettiklerini, yetiştikleri/ yetiştirildikleri dergilerin nasıl da bir okul olduğunu duygusal vurgularla anlattıklarını ve yaşlı gözlerle "şimdi yok öyleleri" diye hayıflandıklarını duymaktayız. Usta olma sırası onlardayken bu ne yaman çelişkidir?

4. Sizce usta yazarlar umut vaat ediyor mu?

5. Tedirgin misiniz?

Cevaplar:

a. **adnan dizer:** insan / avantgardé edebiyat editörü.

1. dergi ya da klasik deyişle mecmua soy itibariyle toplamak, derlemek ve -bence- 'toparlanıp saldırmak' anlamına geldiğinden; tabiatında 'kemikleşmeye' kapalı, 'dışarıdan yazı almaya' ardına kadar açıktır. fakat bu kallavi dergilerin arkalarında

cemaat ya da finansör desteği olduğu için ne reklam almada, ne de metin toplamada sıkıntı çekiyorlar. işte böylece kaşıyacıkları yer kafaları değil de başka bir yerleri oluyor ve bu surette 'edebiyat yapıyorlar'. bu iğrenç ifade de buraya yakışıyor ağbiler. edebiyat yapmak... amaca gelince, amaç yoktur. kan davası vardır. ve de söyleyecek söz.

2. kesinlikle. artık öldüklerinin farkında olmayan yazar dede ve bilhassa nenelerimizin etleri dökülüyor. kan ve irinden oluşan 'varlık'larının tüm gayretleriyle, belirli çerçevelere asılıyorlar. ama bitecek, ölecekler. biz de öleceğiz. zamanı gelince.

3. bu çelişğin altında yatan olsa olsa yapış yapış bir romantizm – lirizmdir.

4. bir kısmının hece ve aruzu bırakmalarıyla gerçekten içimde müthiş bir heyecan uyandı. büyük parıltılar görüyorum. maşallah! ümidimiz, (bu gayret – açılım) devam edecektir.

5. 'tanrı uludur / tanrı uludur / polistir babam /cumhuriyetin bir kuludur.' öncedendi. evvel zamandı. artık değilim. ama olunacaksa illa ki, 'rahatsız'lığa yakınım.

Abdüssamed Bilgili: *Serseri Dergisi editörü.*

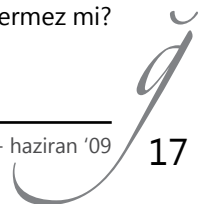
1. Türkiye'de sadece edebiyat dergiciliği değil her şey tersten işliyor. Hatta sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde bu böyle. Bir kokuşmuşluk varsa orada da var burada da... Edebiyatta da var, oto sanayiinde de. Ama kuşku yok ki, bu kokuşmuşluktan en az etkilenen alan da edebiyattır. Gelelim edebiyat dergiciliğine... Edebiyat artık sadece roman, şiir, hikaye gibi türlerden ibaret bir alan değildir. Edebiyat bütün bu türlerle birlikte yeni alanlar açmıştır kendine. (Ara türler vs.) İşte edebiyat dergileri de bu yenilikleri, dinamizmi, atan damarı okuyucuya ilk aksettiren araçlardır. Bunu yapar edebiyat dergileri. İyi öykü, iyi şiir dahası iyi ürün yayınlamak ve edebiyatı canlı, elastik bir alan olarak muhafaza etmektir dergilerin işlevi. Maksadı da bunu en iyi şekilde yapmak olmalıdır. Öyle midir? Soru işareti...

2. Kemikleşmenin olmadığı yerde bir et yığını olacaksa bu kötü... Ama kemikleşme dediğiniz şey birilerinin de kafasını kırıyorsa o da kötü... Kemikleşme var mı yok mu sorusundan ziyade ortada bir et yığını mı var, yoksa kafası kırılan adamlar mı ona bakmalı.

3. Sizin tespit ettiğiniz durum her ne ise (neden yakınıyorsunuz açıkcası tam kestiremedim) bilmiyorum ama geçmişe özlem, dahası insanın anmadan edemediği anıları ona böyle şeyler söyletebilir. Usta da olsa söyletir çırak da olsa söyletir. Ama gençleri önemseyen ciddi dergiler var. Saymaya kalksam bir sürü dergi ismi sıralayabilirim. Onlara bakmak lazım. İsminden başka hiç bir ciddiyeti kalmamış dergilerle işimiz ne? Fosil dergiler bu konuda araştırma yapacak arkadaşlar için iyi birer laboratuvar. O kadar...

4. Usta yazarlar diye ifadelendirmeniz yeteri kadar umut vaat ettiklerini göstermez mi?

5. Tedirginim ama korkmuyorum.

Ali Görkem Userin: (d. 1982). Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'ni bitirdi (2004). Reklamcılık yapıyor. İlk yazısı 1997'de yayınlandı. Yazı ve çevirileri 2000 yılından beri ağırlıklı olarak *Yedi İklim*, *Bir Nokta*, *Kitap Postası*, *Dergâh*, *Kitap-lık*, *Fayrap* ve *Karagöz* gibi dergilerde yayınlandı. *Okuntu* ve *Kitap Postası* dergilerinin kurucularından.

1. Ne yazık ki ülkemizdeki dergilerin çoğu edebiyat dışı niyet ve dinamiklerle kurulup yine bunlarla hareket ediyor. Hal böyle olunca, ortaya çıkan bu mevkutelerden geriye kirli kelimeler ve ahlaksız/kötümser cümleler kalıyor. Dergicilik bağlamında profesyonellik ve kök salma ise düzenli ahlaksızlığın ve rutinleşen niteliksizliğin göstergesi olmaktan öteye geçemiyor. Böyle bir manzaranın ortasında edebiyat dergiciliğinin maksadını da yeniden tanımlamak gerekiyor. Oysa burada temel maksat, iyi ve nitelikli olanı üretip ya da bulup okura sunmak olmalıdır. Maksat bu olmadıktan sonra ne edebî olmaktan söz edilebilir ne de ebedî olmaktan.

2. Her dergi kısa bir süre içinde kendi kemikleşmesini oluşturur. Bu hem kadro, hem de üslup ve içerik anlamında olur. Olmak zorundadır da. Dergiler bu şekilde farklılaşır, bir diğerinden ayırt edilir. Fakat bu kemikleşme derginin temel kimlik değerlerini belirlemenin ötesine geçip her sayısını bir öncekinin kopyası haline getirirse -ki bu çok yaygın bir sakatlıktır- bu ciddi bir sakatlık doğurur. İşin ilginç yanı, bu sorunun hem mesen destekleriyle yayımlanan büyük dergilerin hem de üç-beş kişinin bir araya gelerek çıkarttığı amatör dergilerin ortak derdi olmasıdır. Bu sorunun nasıl aşılacağı ise editörün ve yazı kurulunun gayretlerinden önce niyetleriyle ilgilidir. Temelde iyi niyet olmazsa hiçbir sorun aşılamaz bence.

3. Uzun yıllardır duyageldiğimiz bir sızlanma bu. Fakat bugünün ustalarının üstlerine düşeni yapmadıkları gün gibi ortada. Mustafa Kutlu'yu dışarıda bırakarak söylersek, o kuşakta yer alan diğer büyük yazar ve şairlerin ciddi bir ihmali var ortada; ve bu ihmalin önemli bir sonucu da yeni kuşağın onları tanımaması, adam yerine koymamasıdır. Büyük Doğu'yu, Diriliş'i, Edebiyat'ı ciltlerden okumuş biri olarak günümüz dergilerinin onlar kadar heyecan verici olmadığını ben de söyleyebilirim. Ama bu durumun omuzlarımıza yüklediği sorumluluk noktasında bugünün ustalarıyla genç kuşağın payı arasında bir fark olduğunu da düşünüyorum.

4. Usta yazarlar umut vaat ediyor mu sorusu biraz garip bir soru olmuş. Çünkü umut vaat ettikleri için değil, ortaya ustalıklı eserler koydukları için usta diyoruz onlara. Onları usta kılan, yarın yapacakları değil, dün ve bugün yaptıklarıdır. Dolayısıyla usta yazarlar umut vaat etmiyor; etmeleri de gerekmiyor zaten. Genç yazarların umut vaat edip etmediklerine bakmak daha doğru olacaktır.

5. Bu sorunun cevabı, tedirginliğin hangi bağlamda ele alındığına göre değişir. Dergiler ve edebiyatımız bağlamında ise eğer, tedirgin değilim. Edebiyatımız sürekli bir devinim içindedir. İlla tedirgin olunacaksa da, yanına biraz temkinli olmak eklenmelidir. Tümünden tedirginliğe sürüklensek bile temkinli olabilmeliyiz. Önemli olan tedirgin değil, temkinli olabilmektir.

Aziz Mahmut Öncel: Sivas'ta. *Aşkar Dergisi*'ni çıkartıyor.

1. Edebiyat dergiciliğinin maksadını kısarak ve aşarak sürdürülmekte olduğunu görmek beni üzüyor. Her zaman derim; ahbab-çavuş ilişkisi gözleri köreltir, kaldı ki edebiyatı mı köreltmesin. Eğer sıkı bir dergi editörü tanıdığın varsa ve şiirin de idare eder, vasat iyi gibi duran kötü ise o şiirin yayımlanır. Şunu da söyleyeyim; bu duruma sükût ederek yayını sürdüren edebiyat dergileri de mevcut. Onlara ne demeli? Maksadını aşan tevazu, zilletine yol açar kabilinden okkalı bir söz ile endişe oklarını onların da yüzlerine saplamalıdır denilebilir.

Dergiciliğin maksadı edebiyata nefes aldırmaaktır. Şairlerin ve yazarların temiz tabiatıyla diyaframını dolduracak kadar nefes almalı ki diğer sesler karşısında üstün gelsin sanatın ve edebiyatın sesi. Ayrıca çağına ayak uyduramıyorsa şair ve yazar ona yaptıkları için hürmet edip geçerek önümüze bakmak için yeni seslere yer vermeliyiz. Onların hükümranlığı değil hür tefekkürün hükümranlığı, hür düşüncenin hükümranlığı sürmeli dergilerde.

2. Kemikleşmiş dergi, kemikleşmiş yazar kadrosu demek oluyor bazen. İstisnalar vardır tabi. Ama öncelik çağın sesinden uzak bir dergi ise eskimiş -hatta köhnemiş de denebilir- şairlere yer verebilir. Köhnemiş şair bazen kötü şiir demek oluyor. Hangi şair köhner: Ben oldum diyen şair. Hâlbuki şiirde hareketlilik vardır. Öyle yenilikçi değilim, zırt pırt yenilik arayan bir insan değil kastettiğim. Benim kastım adam akıllı düşünce peşinde koşan insan/şair/yazar.

3. Benim en çok özlemimi duyduğum işte bu sorunun altında yatan düşüncedir. Bir dergiye şiir gönderirsiniz cevap gelmez. Ararsınız, sorarsınız yayınlamayacağız derler. O eser hakkında eleştiri yoktur telefondaki sesin kafasında. Hâlbuki eşini dostunu yetiştirmek dururken şiir peşinde koşan insanı ne yapsın o. Onları yetiştirmek de zordur. Şiiri okuyacaksın üzerinde düşüneceksin zor iş bunlar yaşanan insan için.

Ben çok az dergide gördüm: Gönderiyorsun şiirini, cevaben eleştiri geliyor. Bakıyorsun ki şiire önem veriyor. Benim şiirime değil; bakın, şiire.

Bir de dergicilikte para derdi var. O dert de çok iyi biliyorum ki bazı dergi editörlerinin uğraşlarını etkiliyor. Yazılarla değil para işleriyle daha çok ilgileniyorlar. Abone getiren kişiler, tabi bunların yazıları vs vs...

Dergicilik eleştiri demektir. Gelen her eseri incelemek zorunda hissetmeli editör ve yayın kurulu kendini. Bakın yayın kurulu deyince.... Hangi yayın kurulu? Öylesine yayın kurulu yazılıyor dergilerde kaliteli isim var bizim dergimizin yayın kurulunda düşüncesiyle. Böyle dergicilik olur mu? Yürür mü bu dergi? Okuyucuya ve dergiye yazı gönderene biraz saygı istiyoruz. Kaç usta editör bunu yapıyor ya da bu işlerle ilgilenen editör vekilleri?

4. Usta yazar mı, hangi usta yazar? Benim usta yazarlarım umut vaat ediyor ama kendini usta gibi gören usta yalakası isimler bataklık için diyorlar.

5. Tedirginlikten dişlerim gıcırıyor.

Evren Kuçlu: 1982, Kars doğumlu. Şair. Ebabel Yayınları'ndan 2007 yılında "Çete Kurma Hazırlıkları" adlı şiir kitabı çıktı. Daha önce Dergâh, Kökler, Huruç ve Edebiyattan Yana (şiir editörüydü) dergilerinde şiirleri yayımlandı. 2008 yılından itibaren yayım hayatına başlayan şiir ve temaşa dergisi Karagöz'e ilk sayısından itibaren düzenli olarak şiir ve şiir üzerine yazılarıyla katılan şair, Karagöz dergisi'ne yazmayı sürdürmektedir.

1. Edebiyat dergiciliğimiz edebiyatımıza paralel bir eğri çizmiştir. Ortamın edebiyatı neyse dergisi de odur. Bunu böyle görüyorum. Adlarını, fırsat bulursak unutacağımız kimseleri dergiler yüzünden hatırlamak zorunda kalıyoruz. Kim kime niçin kurdele takıyor, hiç belli değil. Oysa edebiyat dergileri edebiyatın kaynaklarını tüketeceği değil kollayacağı bir mecra üzerine kurulmalı, isimleri çoğaltmak değil netleştirmek için var olmalı. Son kertede editör desteği değil edebi eserin kalitesi belirlemeli bir yazarın yer ve ünvanını. "Herkesin dergisi var bizim neden olmasın" diyorsak; bir çıkış gerekçesi belirlemiş sayılmıyoruz; ama her ne hikmetse bir dergi çıkarmış oluyoruz.

2. İlk soru için söylediğimiz gibi ortamın edebiyatı neyse dergisi de odur. Türk edebiyatının birçok şeyi kemikleşmiş durumda. Dergiler bu kemikleşme için münasip yerler. Mesela, o kadar şairi var bazı dergilerin ama ortada okunacak bir şiir bile yok. İhtiyarları bir yere, bebeleri bir yere, konu komşuyu bir yere toplayan dergiler bunlar. Müelliflerinin tek bir adam olabileceğinden kuşku duyduğum oluyor çok kez. Birbirinin aynısı şeyleri usanmadan yayımlıyorlar. Bir ses getirmiş de oluyorlar kendilerine göre. Az bir dikkatle kulak verilirse her yerinden kemik sesi geldiğini de duyuyorsunuz zaten.

3. Usta yazar derken ne kastediliyor? En yaşlısı mı yoksa en medyatik olanı mı? Belki de kalemi en güçlü olanı kastediyorsunuz. Muhtemelen son söylediğimiz. Ama bunun üçü birbirine karışmış durumda. Bu yüzden usta yazara ulaşmak zor. Ulaştıkça, onun usta yazar olduğunu anlatmak da başka bela. Bana kalırsa dergiciliğimizde usta yazarla editör çoğu zaman aynı kişi olmuyor. Ustalar inzivada. Usta kılığında dolaşanlar var. Bunlar, İşine gelene yazar deyip dergilerde şurada burada iltimas geçiyorlar. Sanırım öldüklerinde "iyi bilirdik" diyecekleri eksik etmemek için yapıyorlar bunu. "Bizim zamanımız..." hikâyesi ise bilinen hikaye. Kendilerini hiçbir döneme saydıramayanların iki döneme birden saydırma çabası olarak yorumlanabilir.

4. Usta yazar, umut vadeden değil umudu tamamlayan kişidir. Yani bir yazarın ustalığından eminsek umut vaadinden fazlasına sahibiz demektir. O zaman bu soruyu "Ustalaşacağını düşündüğünüz şairler var mı" diye sorar ve bu haliyle cevaplırsak; evet, bu konuda epeyce ümitliyim.

5. Yukarıda verdiğim cevaplardan sonra tedirgin değilim dersem söylediklerimin hepsi güme gider. Tedirginim elbette. Tedirginim; çünkü yazdıklarımızın sonunda hiçbir işe yaramayacak olması değilse de umduğumuzdan az iş görmesi söz konusu olabilir. Edebiyat ortamı, kimi niye kolluyor bunu kestiremiyorsunuz. Öyle isimler konuşuluyor ki şaşırıyorsunuz. Bunların hepsi tedirgin olmanız için bir gerekçe. Öte yandan rahatlatıcı sebepler de bulabiliyorum. Karagöz dergisinde yazıyorum. Oradaki editörlere yazdıklarımı yayımlasınlar diye kira ödemiyorum mesela, henüz biriyle bile yüz yüze görüşmüş değilim, arayışlarla kuruyoruz şimdilik. Neyin peşine takılıyorsanız peşinize onu takılıyorsunuz, bu açıdan bakarsanız ortamın içinde bulduğum 'ortam' tedirginliği azaltıyor.

mehmet raşit: yaklaşık iki yıldır antakya'da üniversite öğrenciliği yapıyor. beş yıl önce yazdıklarını yayınlamaya başladı. yedi farklı dergide yirmi kadar çalışması yayımlandı. kuyudaki koro, aşkar, kertenkele, yedi iklim yazdığı dergilerden.

1. profesyonellik, amatörlük... bunlar paranın gölgesinde nefeslenen tabirler. bu tabirlerle düşünen, iş yapanlara tebliğ yapmak yersizdir. önemli olan para destesini sayarken duyduğu hisirtiyi dergi sayfalarını çevirirken duyduğu hisirtiyi aynı olan adamları terk edip yalnız bırakmak, sonra da yaşadığı toprakların, yediği ekmeğin ve çıkardığı dergisinin kokusunu aynı heyecanla karşılayan adamlarla iş tutmak. öyle tuhaf bir devran ki; demokrasi, önüne konulan sandığa sırt çevirmekle; dergicilik, süper market rafına sırt çevirmekle tenine sinen kırı yuvarlayıp atacak.

2. türk edebiyatı dergiciliğinde pek çok şey görüldü: çeteleşme, tekelleşme, şekerleme, terleme, terletme, tekleme, emekleme, emek verme... çocukluğunda süt içmeyenler var, kemikleri zayıf. allah omurgasız bırakmasın! ayrıca büyük emekçiler var, onlara da hürmetlerimizi sunalım.

3. ustalık belgesini nereden almışlar bilmiyorum, onlara işlemeli nostaljik mendiller uzatabiliriz. artık alınlarını terletmeye niyetleri yoksa hiç yoktan yaşlı gözlerini silerler. kendilerine ustalık belgesi veren esnaf tutumlu yerleri taşa tutmadan yazarlıklarını sabıkadan kurtaramayacaklardır. eline kalem alan herkesin ustalık payesini hakaret sayması bana akla yatkın geliyor.

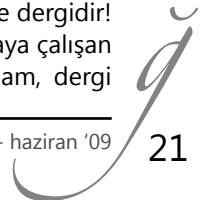
4. nostaljiden geçemeyen ustalara, ironide çırpınan gençlere aşına değiliz!

5. teyakkuzdayım; o halde mesele yok. fırınlar her gün ekmeğe çıkaracak; o halde un hep elenecek. unumuzu eller, eleğimizi asarız. elekçi olmasa gerek eli kalem tutan.

Yavuz Akengin: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik bölümünde okuyorum. Biliyorum fizik ve edebiyat yan yana pek gelmiyor ama bizde geldi işte ne yapalım. Bir kere de "Fizik okuyorum ama edebiyatı seviyorum. Yazılarım hikâyelerim var" dediğimde şaşırmanın birini görürsem şaşırırım! Üç yıldır yazıyorum. Ondan önce ne yapıyordum diye sorarsanız, sadece okuyordum derim. Yazmak için "okumak" lazım geldiğini şimdi daha iyi anlıyorum. İyi ki daha erken yazmamışım. İyi ki okuyup öyle yazmışım. Okur-yazar'lık makamına geç ulaştım biliyorum ama benim istidatım da bu kadar, ne yapalım... Dört farklı dergide 7-8 eserim yayımlandı. Tam sayısını veremeyeceğim, hatırdanda değil çünkü. Kusura bakmayın edebiyat dostları.

Not: Soruşturmaya maruz kalmak deyimi korkuttu beni

1. Dergiciliğin maksadı en başta "edebiyat"ın kendisidir. Edebî olanla ilgilenir dergi. Bir edebiyat dergisi "edebî" dili, tarzı, yayın akışıyla kendine yer edinir "edebiyat dünyasında. (Dünya?) Bir edebiyat dergisinin AMACI, en başta yeni "edebî" metinler kazandırmaktır edebiyata! Yani yeni yazarlar, yeni şairler, yeni hikâyeler, yeni şiirler, yeni denemeler... Gezi yazıları yazan yazarlar, hatırat yazan yazarlar... Edebiyat dergisi bunları yapabildiği ölçüde "edebî" dergidir. Yapamıyorsa ne "edebî"dir, ne de dergidir! Dışarıdan yazı almayan kendin pişir kendin ye gibi bir anlayışla var bulunmaya çalışan dergi, olsa olsa bir ideoloji dergisidir. Sormak lazım "dışarıdan yazı almam, dergi

formatına uygun olmayan yazıları yayınlamam" diyenlere: Siz hangi dergilerde ve nasıl başladınız edebiyata? Birileri "dışarıdan" yazı almasaydı siz bugün dergi çıkarıyor olur muydunuz? Birileri -kim olursa olsun, hiç fark etmez- size yer vermeseydi, edebiyat dünyasına girebilir miydiniz? Kendi "günlüğünüze" yazmaktan başka ne yapabiliirdiniz?

2. Ne tam evet ne de tam hayır. İkisinin ortası diyeyim. Buradaki kemikleşmeden kasıt edebiyatta "değişmeyen, oturmuş, dış baskılara (yazılara diyelim biz) kapalı" bir dergicilik anlayışından bahsediliyorsa, evet hem vardır hem de yoktur. Nasıl mı? Tüm dergileri/mizi aynı kefeye koymak mümkün değil. Genç yazarlara yol veren, onların çalışmalarını teşvik edici tarzda yayın yapan dergiler de var. Ama şu da bir gerçek ki "kemikleşmiş" dediğimiz bir anlayış da var. "Biz yaparız doğrudur. Biz yazarız iyidir. Biz bize yazarız. Biz bizi okuruz" diyen bir algı da var edebiyatçılarımız arasında. Bakın işte son dönemlerdeki tartışmalara. Hepsi "benim dergim, benim kitabım, benim şiirim, benim romanım daha iyi" efelenmesinden çıkıyor. O algıyı değiştirmek lazım. Biz zorla yapamayız elbet. Galiba en iyisi onların hızla değişip gelişen dünyaya ve dahası "edebî ortam"a ayak uydurmalarını beklemek.

3. İlk soruda sorduğum sorularda buna yakın şeyler dedim. Kendileri yetişince, dergilerde pişince; yazıları, şiirleri, hikâyeleri -ürünleri diyelim- yayınlanırken iyi ama yeni birileri çıkıp ürün verince kötü. Yaman çelişki hem de ne yaman çelişki. Salya sümük yetiştirdiği dergileri yazanlar var. Hal böyleyken kendileri gibi yetişmesi, pişmesi, teşvik edilmesi gereken genç yazarları dışlamaları, doğrusu hiç de anlaşılabilir bir şey değil.

4. Bu soruya gülümsedim. Hakikatten de naif değilmiş, başta da demiş olduğunuz gibi. "Vaat etmiyorlar" desem haksızlık olur biliyorum. Her ustayı, her yazarı aynı kefeye koymuyorum. Sadece diyorum ki "öylesi de var böylesi de" Umut tazeleyen, teşvik eden "ustalarımız" var, hem de çok. Bir iki tanesinin ateşinde hepsini yakmak doğru olmaz. Allah umut vaat etmeyen ustalara da yardım etsin, ne diyeyim başka.

5. Değilim desem yalan olur. Ama bu tedirginlik "dergilerde eserlerim çıkmıyor" kaygısı da değil tam olarak. Evet, o da var ama teknoloji bana göre en büyük tedirginlik sebebimiz olmalı. Benim için öyle... Dergisini genç yazarlara, yeni yetişen ya da yetişmesi gereken gençlere kapısını kapatan dergileri anlamak çok zor. Eserlerim yayınlanmaz diye bir tedirginliğim fazla yok. Çünkü eğer eser zaten ortalığı sallayabilecek bir eserse eninde sonunda birileri onun hakkını teslim eder. Demiyorum iyi olmayan eser yok olsun gitsin. Şunu diyorum: Biz yazmalıyız. Varsın birileri yayımlamasın. Yayımlayacak birileri elbet çıkacaktır. Bize "çiraklığı" bile fazla görenlerin gözüne soka soka yazmaya devam etmeli ve hakkımızın bir gün bizi bulacağına inanmaya devam etmeliyiz diye düşünüyorum.

Başta söylediğim noktaya dönersem: Yüzlerce, binlerce edebiyat yazıları yayımlayan internet sitesi var. Hâliyle yüzlerce, binlerce yazar; ve çoğu "edebiyat okuyucusu" olmayan yüz binlerce okur/yorumcu. Eserlerde nitelik gittikçe düşerken, sayı hızla artıyor! Gelecek nesil -biz paçayı kurtarmış sayılırız- bir kitabın kokusunu çekemeyecek belki de. Bir dergiyi eline alıp "Acaba bu sayıda beni nereye götüreceksin?" diyemeyecek. İnternet dergiciliği diye bir şey var ama kâğıdı hiçbir şeye değişmem...

paylaşmak istediğiniz şiir ya da nesirlerinizi bize kendi el yazınızla gönderin! Bu sayfayı koparıp dilediğiniz kadar çoğaltarak eserinizi yazın ve pk 392 beyoğlu / istanbul adresine postalayın. el yazısı değerlidir.

/ sayfa

mayıs - haziran '09

23

...

Beni iteleyen bu düşünce, diyorum kendi kendime. Oysa çok iyi biliyorum, orada beni bekleyen, tenekeden bir şeydir. Bunun, bir kutu kapağı olduğunu düşünmüştüm, tabi yanılabilirim. Ama bu, beni korkutmuyor. Olayı bir kutu kapağına bağlamaya yatkınım madem. Komşumun, bu kutu kapağını yanı sıra götürmemiş olması, düşünülebilir. Belki oda derlenip toplanmış; kapak, kutusuna, gereğince kapatılmıştır. Bu hâlde kutu ve kapak, ikisi birden, kutu kavramını, yuvarlak kutuyu oluşturmaktadırlar, yani basit, herkesçe bilinen bir kavramdır bu. Bence, hayal meyal hatırlıyorum gibime geliyor, kutuyu oluşturan bu iki şey, şöminenin üstündedir. Evet, hatta aynanın önündedirler; öyle ki arkada, hemen hemen onun benzeri; hayal bir kutu daha belirmiştir. Bir ikinci kutu, gerçi biz hiç değer vermeyiz; ama örneğin bir maymun, ona uzanabilir de. Sahi, hatta iki maymun uzanırdı; çünkü şömine kenarına çıkınca maymun da ikileşirdi. Demek beni gözüne kestirmiş olan, bu kutunun kapağıdır.

Anlaşalım bunda: Bir kutu kapağının, kenarı kendi kenarıyla aynı yuvarlaklıkta sağlıklı bir kutunun kapağının, böyle bir kapağın, kutusunun üstünde bulunmaktan başka bir isteği olmamalıydı; kapağın tasarlayabileceği en son amaç bu olmalıydı; üstüne daha tatmin olmayan bir tatmin, bütün emellerinin gerçekleşmesi. Hem sabırlı ve uysal, kutu ağzının ufak çıkıntıları üzerine ağırlığını bölerek geçip dayanmak; bir başına durduğu zaman ki çıkıntı keskinliğinin tıpkısını kendi içine giren bu kutunun esnek çıkıntılarında duymak, adeta ideal birşey değil midir? Ah, ama ne az kapak kalmıştır, bunu takdir edecek insanlarla kaynaşmanın, eşyalar üzerinde ne karıştırıcı bir etki yarattığı burada çok güzel görülüyor işte. Çünkü insanlar, onları bir an için böyle kapaklarla karşılaştırmak doğruysa, uğraşılan üzerinde, sanki diken üstünde gibi, eğreti otururlar. Kısım, aceleyle asıl kendi işleri düşmemiştir şanslarına, onun için kısım de hiddetle ve eğri konmuş olmaları yüzünden; kısım karşılıklı kenarlar, her biri, bir başka şekilde yamrulmuştur, o nedenle. Açık konuşalım: İlk fırsatta aşağı atlamak, yuvarlanmak, takır tukur sesler çıkarmaktan başka birşey düşünmezler aslında. Yoksa bütün bu sözüm ona eğlentiler ve kopardıkları gürültüler, başka nereden gelebilir?

...

Malte Laurids Brigge'nin Notları - R. M. Rilke
(Behçet Necatigil çevirisi)

tangoda yiten silüet

Aziz Mahmut Öncel

angelita
nar çiçekleri sokuluyor bileklerine
beklemek izinsiz bir eylem oluyor
ve sen bir köpekten korkup
beni itiyorsun angelita

sen serin bir segâh
istiyorsun belki endülüse karşı
gemiler hep çatık kaş kaptan bırakıyorlar
uzun yolculukların ardında
oysa susuz bir tayfa
hep gazel okuyor
angelita

angelita
gidiyorsun iki yanında unutup ellerini
biraz kül dudaklarımı tarlarda bırakıp
sen bilmiyorsun beni itiyorsun
unutup gidiyorsun angelita

sözlerimi bir kırlangıcın boynuna asıp
kapıyı kapatıyorsun

olsun kapat
kapat angelita

ricat

Cihad Özsöz

burada duramam çünkü zaman geçiyor
sırtımda duvar bacaklarımda soğuk
sen bütün güzelliğinle suskun
gece midemde düğümleniyor
gel ve git ve ben görmeyeyim
gül ve gülmezsen akmasın sular
güneşi ancak bu kendine getirir

burada duramam çünkü kabus görülür
kitaptan sarkar mutlaka düşerim
oysa okumaktı lazımdı unutuyorduk
yaşamayı hep yeniden geride bırakıp
yürümek gerekiyordu üç yüz gün
üç yüz gün ve gülmezsen üç yüz bir
her kıvrım koca bir gün demektir

burada duramam çünkü zayıf gözlerim
unutalı çok oldu metronomları
yok pahasına sattım bildiğim hiçi
hiç olmaktan çıktı sattım çocuktum
noktalara baksam yeniden bakılmaz
şiiir sanılır öykü sanılır yanıltır
eteğinde siyah olup titrer im
sen siyahı hiç düşünmemişsindir...

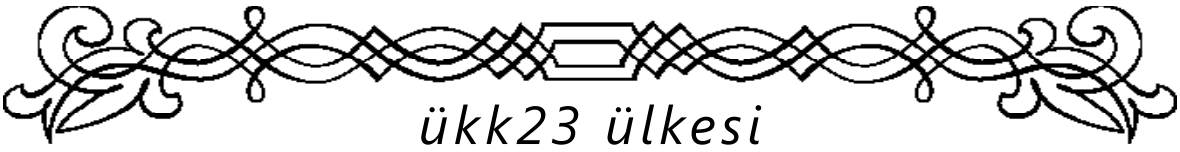

çizim: tolga çokdeğer

Taahhütname

Ğ dergisine eserleriyle katkıda bulunan eser sahiplerinin ve bizatihi edebiyatın kendisinin güzel hatırına binaen, biz asla sayfa tamamlamak için tasvip etmediğimiz, edebî ölçülere uymayan eserlere dergimizde yer vermeyeceğiz.

ÜKK23 ülkesi

Besim Yunus

Tüm doğa şekillerinin pek kısa bir ömür sürdüğü ülkemizde, yirmüç yaşını bugün dolduran bir bebek ilk kelimesini söyledi: "Anne!" dedi kısık bir sesle. O esnada ORFF15'de bir kavak ağacının yirmüç günlük hayatı sonlanırken sıradan bir çiğlık duyuluyordu. ÜKK23'de ortalama her yirmüç dakikada bir doğa şekli ölüyor, ardından hemen başka bir tanesi dünyaya geliyordu. Ölüm çiğlıklarının fazla dikkat çekici olmadığını bilmeme rağmen ben her çiğlıkta heyecanlanabiliyor, yeni bir kavak ağacının topraktan çıkışını ve hızla uzayışını seyredebilmek için hiç vakit kaybetmeden yüksekçe bir tepeye doğru koşuyordum. Derken önceki gün denize açılan yakın dostum Kâtip'in hâlâ dönmediğini hatırlayınca içime bir ateş düştü. Bu önemliydi; çünkü DZCC09 isimli denizimiz yaklaşık bir saat kadar sonra ölecekti. Ne yapacağımı şaşırıştım; gidip bir kavak ağacının doğuşunu mu izlemeli yoksa denizin ölümüyle ölecek olan dostuma ağıt mı yakmalıydım? Diğer bir ihtimal de DZCC10'un doğuşunu izlemek olacaktı. Özellikle bu vakitler pek güzel görünür denizin doğuşu ülkemizde. Dördüncü bir ihtimalse sanırım yoktu.

Kâtip bir yolculuğa çıkacağı zaman kimseyle konuşmazdı. Ancak geri döndüğünde neler yaptığını anlatırdı. Onun biraz gülümsediğini gördüyseniz, bilin ki ya yolculuğunda hatırı sayılır hadiseler yaşamış ya da güzel dostluklar kurmuştur. Yine de onu tam anlamıyla gülüp kahkaha atarken görmedim hiç. Sivilceli yüzünde bir elbise gibi

taşıdığı yasıyla tanırım kendisini. Etrafımızdakiler dağılıp da sahici dostlar gibi sadece ikimiz kalınca zaten dudaklarında emanet duran tebessümünü hemen uğurlar ve bana "Yine bulamadım." derdi ağlamaklı.

Onunla birkaç yüzyıl önce bir tepede karşılaşmıştık. Ben o defa bir şelalenin ölümüyle doğacak diğerini görmek için sabırsızlanırken, o da arkamdaki çalılıkların arasında oturmuş "Allah'ım, ŞAV07'ye biraz daha zaman tanı lütfen." diye dua ediyordu. Ağlayanların mahremiyetini bozmak âdetim değildir fakat birinin benim görmek için günlerce beklediğim bir sahneyi Allah'tan ertelemesini istemesi içimde bir şeylere dokunmuştu. Yanına sokulup "Âmin!" deyiverdim. Yüzüme baktı. Onu bir daha böyle gülümserken göremeyecektim.

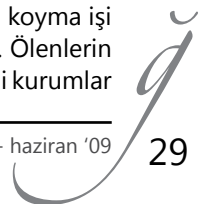
Kâtip'le pek çok şey konuştuk tepelerde. Hep arıyordu. Öyle ki sorularını bana sormadığını, sadece sesli düşündüğünü çok sonraları öğrenebilmişim. Böylece ona cevap veremediğim için duyduğum üzüntüden bir parça kurtulmuşum. "İnsan güzel bir yemeğin kokusu kaybolurken nasıl olur da endişelenmez?" demişti bir akşam. Ülkemizde tüm gerçekliğiyle karnabahar kokusu vardı. Kâtip rastgele koşuyor, ara sıra durup havayı kokluyordu; ve böylece kokunun nereden geldiğini arıyor sanmıştık. Hepimiz bir evde karnabahar pişirildiğinden emindik; fakat koku öyle eşit yayılmıştı ki bu evin hangi ev olduğunu bilmeniz zordu.

Bu dönemler Kâtip'in ÜKK23'te, insanların aksine doğa şekillerinin çok kısa yaşadığını fark etmeye başladığı zamanlardı. Yemek pişmişti. Yenecekti. Birkaç saat içinde rüzgâr çıkıp kokuyu dağıtınca da, halkı tarafından terk edilmiş bir başkan gibi ortada kalacaktı Kâtip.

Başka bir gün rüzgârın sesini arıyordu. Onu duyuyordu; belli zaman aralıklarıyla değişen, kâh yükselerek esen, kâh detone olan rüzgârın sesini. Ve sanki yakalamak, bir kavanoza koyup saklamak istiyordu. Ancak birkaç hafta süren bu çabası da başarısızlıkla sonlandığında rüzgâr bir müddet daha şiddetlenerek esti. Sonra sustu. "Rüzgar da yitebiliyormuş, bunu neden daha önce fark edemedim ki?" dedi ve rüzgarın suskunluğuna katıldı.

Kâtip kar tanelerinden de bahsetmişti: "Sevgili dostum, sevdiğin tüm renklerden bir parça saklamayı öneririm. Zira kar gelince her yer beyaz olacak ve sonsuza dek sadece tenimizin rengiyle yaşayacağız." Sabırsızlıkla beklediğimiz kış, kapımıza dayanıp da her yanı beyaza boyadığında nasıl da sevinmiştik. Fakat gülmek, kahkaha atmak için hâlâ temkinliydi. Kara dokunuyor, onu avucuna alıyor, sıkıyor ve zaman zaman ısıriyordu. Birden eliyle yeri dövmeye başladı ve "Eriyeceksin işte, eriyeceksin!" diye haykırdı. O gün alnında ilk sivilcesini görmüştüm. Yüzyirmiüçündeydi. Ergenliğe giriyordu. Böyle söyleyince kulağa biraz genç geliyor olmalı. Fakat örneğin altmış yaşında deseydim, Kâtip'in birkaç senelik daha ömrü kaldığını düşünürdünüz. Fakat bizim ülkemizde gerçek buydu; Kâtip yüzyirmiüçündeydi. Artık sesi daha gür çıkıyor ve fakat eskisinden daha az konuşuyordu.

O yıllar sık sık TRF12 isimli tepeye giderdik. Ülkemizde doğa şekillerine isim koyma işi bir düzene konulmuştur. Her birinin yaklaşık kaç gün sonra öleceğini biliriz. Ölenlerin kayıttan düşülmesi ve yenilerinin isimlendirilip ilan edilmesiyle ilgilenen çeşitli kurumlar

vardır. Kâtip de böyle bir kurumda işe başladığını anlatıyordu bana:

- Düşünebiliyor musun; iki aya kadar üzerinde oturduğumuz şu tepe yerle bir olacak. Ardından tahminlere göre şu tarafta TRF13'ü ağırlayacağız.

Doğa şekillerini bir anlamları olmasa da kod isimleriyle anmaya başlamıştık. "Bu hafta sonu ORFF13'e yürüyüşe gidelim.", "Sabah keşke sen de görebilseydin; OTT73'ün öldüğü yerde DĞSA51 doğdu. Müthiş bir manzaraydı." gibi konuşmalar günlük hayatımızda sıkça kurulur olmuştuk.

- Allah'ım, TRF12'ye biraz daha zaman tanı lütfen.

Âmin, diyordum. Fakat bunun bir çare olmadığını ikimiz de biliyorduk. İkimiz de bir şeylerin eksik gittiğinin farkındaydık. Yeni işi Kâtip'in düşüncelerinde bir değişikliğe sebep olmasa da dostumdan ayrı geçirdiğim süreler bana nice zaman sonra başladığım yere geri döndüğümü hissettiriyordu. Öyle ki ağaçların, çiçeklerin ya da pınarlarındaki gibi kısık sesli bir ölüme değil, en az üzerinde bağdaş kurduğumuz tepeninki gibi toprağı delecek keskin bir ölüme şahit olmayı arzuluyordum. Bunu öyle çok istiyordum ki, Kâtip'le tanıştığımız günü hatırlayıp da bir şelalenin ölümüne keyiflenmekten vazgeçtiğimi düşününce nice zaman sonra ilk defa pişmanlık duyuyordum. Her ne kadar bunu Kâtip'e hissettirmemeye çalışsam da nasıl olsa bir gün fark etmeyecek miydi? Neticede bugün olmasa da başka bir gün duasına eşlik etmeyi reddedecek, üstelik sayıca azlığımız ve doğanın aksine hayli uzunca yaşadığımız için başka bir duayla şükretmeyecek miydim? Bu, bizim ülkemizdi. Böyleydi. Ümitsiz dualarla kadere haksızlık etmek yersizdi. Kâtip'ten uzaklaşma zamanım gelmişti artık.

Kâtip'i o günden sonra uzun bir süre görmedim. Bakmayın uzun dediğime, hepi topu elli yıl kadardı. İş bırakmış, diye duydum. Çeşitli yolculuklara çıkmaya başlamış. Genç babası bu durumdan şikâyetçi olsa da önünde uzun bir ömür olduğunu bildiğinden oğlunun uçarıklarını görmezden geliyormuş. Fakat Kâtip'in ne yapmaya çalıştığını bir türlü anlamadığını söylüyor; "Hayat yaşamak içindir evlat, ne kadar yaşadığını hesap etmek için değil. Neticede bir insan kolay büyümüyor." diye ekliyordu. Bense bu görmüş geçirmiş genç adamın kısa bir süre öncesine kadar Kâtip'in sırdaşı olduğumu, düşüncelerini paylaştığımı gözlerimden anlamasından çekinerek "Haklısınız, efendim." diyordum riyakâr bir mahcubiyetle. Son ziyaretimde ne zaman geri döneceğini sordum. "Haftaya tekrar uğra; belki gelir" dedi. Birkaç yıl sonra ancak gelebilmişti.

Bense o yıllarda Kâtip'in eski işine benzer bir işe başlamıştım. TRF17 ismiyle doğacak bir tepenin konumuna göre yerini değiştirmeyi planladığımız tarlalar üzerinde çalışıyordum. Bir gün, önümde birikmiş uzun hesaplarla uğraşırken dostluğumuz boyunca hiç değişmeyen davetsizliğiyle içeri daldı. Gülümseyerek ayağa kalktım. Daha sonra onu özlediğimi apaçık bir itirafla belgeledim; ona sarıldım. Coşkuyla karşılık verdi. O da özlemişti. Aslında hiç ayrılmamışız gibi yapacaktık; çünkü Kâtip bir keresinde bana "Eğer bir gün yollarımız ayrılır da sonra tekrar kesişirse benim sevgili dostum, o gün sakın ola eskiyi ve sebepleri konuşmayalım. Bu daha büyük bir zaman kaybı olur, büyük bir zaman kaybından sonra." demişti. Belki elinde bir hediyeyle gelmesi de bu yüzdendi. Ara verdiğimiz dostluğumuzu bir an önce filizlendirmek için belli ki uzun bir

yolculuğun yıpratığı toprak saksıda can çekişen bir çiçeği uzatırken: "Ne acı dostum! Sana dünyanın en güzel kırlarından ölümsüz bir çiçek getirebilmeyi ummuştum fakat ülkeme gireli birkaç yaprağını döktü bile baksana. Ne acı! Şimdi bu çiçeğin bir yenisini kimin saksısında doğmalı?" dedi.

Her zamanki gibi yine bu bir soru değildi. Demek ölümsüzlük arıyordu, diye düşündüm. Oysa ne gerek vardı; dokuzyüzyirmiüçündeki babaannem bile yeterince dinç değil miydi? Neredeyse ölümsüz sayılırdık. Öyleyse onu başka ülkelere götüren şey bizim ölümsüzlüğümüz olmamalı, diye düşündüm. O, bir çiçeği haftalarca sevmek, çocukluğundaki ağaca tırmanmak, yolculuklarından döndüğünde ülkesini bıraktığı gibi bulmak istiyordu.

- En zoru sevgili dostum, pek uzun zaman ayrı kalınca tanımakta zorlanıyorum buraları.
- O halde niçin bu denli ısrarcısın gitmekte?
- Bir gün geri döndüğümde bıraktığım gibi bulabilmek ümidiyle gidiyorum dostum. Bunun için gidiyorum.

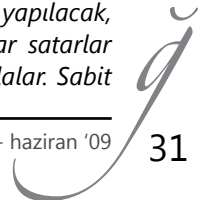
Ve gitmeye devam etti de. Artık her yolculuğundan sıra dışı hikâyeler ve benim için hazırladığı hediyelerle dönüyordu. Örneğin gittiği ülkelerin birinde heybetli bir dağın ölmemesini hayranlıkla seyredemiş her gün. Bana o dağın yamacından kopardığı küçük bir taş parçasını hediye ederken gözlerini görmeliydiniz. Kâtip'in ölümsüz dağının parçasından ufalana ufalana neredeyse hiçbir şey kalmamış ve son hamlede dağ ellerinde kayboluvermişti.

Başka bir yolculuğundan dönüşünde, arkadaşlık kurduğu denizcileri heyecanla anlatırken cebinden küçük bir şişe çıkarmasıyla artık benim için sıradanlaşmış olan hayal kırıklığını hâlâ ilk seferki gibi taptaze yaşaması beni şaşırtmıştı. O açıkça söylemedi ama amacının bana hediye getirmekten fazlası olduğunu hisseder gibiydim. Büyük büyük büyükbabalarımızın bize çocukluğumuzda anlattığı masallardaki o sonsuz denizlerden birini bulduğunu sanıp, ölümsüz damlalarıyla DZCC09'a hayat verebileceğine inanmıştı. Oysa elinde boş bir şişe, ağzında denizci hikâyeleriydi kalan.

Size onu yıllarca anlatabilirim.

...

Duyarsızmış gibi görünsem de aslında bilmediğin fakat benim yıllardır senden sakladığım bir sır vardı. Bilseydin böyle arar mıydın? Durulurdun. İsmi çok önemli değil; bize tepe olsun, dağ olsun, ova olsun yeterdi. Otururduk bir yamaçta, ateş yakardık. Bilirdik ki ateş sönecek, kül toprağa karışacak, dağ bir zaman sonra sadece hatramızda kalacak; ve devamlı başkalaşan bu ülkede asla sabit bir adres sahibi olamadığımızdan hep kodlarla, gürültülerle, çığlıklarla yaşamının acımasızlığından konuştuklarımız, o ağlamaklı sesimiz, yok olacaktı. Bilirdik ki yine gün doğacak, hesaplar yapılacak, haritalar çizilecekti. Ve pusula satanlar yok mu?! Onlar ne güzel pusulalar satarlar bilir misin? Bir müddet sadece DĞSA51'i, sonra bir sonrakini gösteren pusulalar. Sabit

sanılan tek şeyimiz, kutup yıldızımız da boyuna yer değiştirir ülkemizden bakılınca. Güneş doğar doğmasına ama acaba bu kez hangi dağın ardından... Senin bilmediğini ben biliyorum; ve düşünmesi ıstırap verdiğinden üzerini örtüyor, sırrımı saklıyorum. Denizi, hep aynı denizi izlemek, bir taş parçasını evinin önüne öylece bırakmak ve gözü arkada kalmamak istiyorsun. Çiçeğini haftalarca sevmek istiyorsun sevgili dostum. O zaman sadece içinden geldiği gibi eyle ve başka ülkelere gidip durmayı kes artık.

O, yolculuklarına devam etti. Bense ülkemizde yeni doğa şekillerini tanıtan kitaplar yazmakla meşguldüm. Kanunlar da yenileniyordu. Örneğin artık belirli günler haricinde dağa çıkmak, ormanda yürüyüş yapmak ya da denize girmek yasaktı. Felaketlerden bireyler sorumluydu ve ölüp ölmemek doğanın kendi elindeydi. Böylece Kâtip dünkü perişan ve son gelişinde yasağa rağmen denize açılmak istediğini söylerken, onun denizin ortasında "Allah'ım ertele!" diyeceğini ve Allah'ı bir dua kabulüne mecbur bırakmaya çalışacağını sezmiştim. Bu sebeple yardımcı olmadım mı zaten gitmesine? Fakat yine de tedirgindim.

Denizin ölüp ölmemesini izlemek yerine ilk fikrime sadık kalmak ve yeni bir kavak ağacının nerede çıkacağını görmek için TRF16'ya koşuyorum. Bu esnada onu sandalyeyle uğurlarken söylediği son söz kulaklarımda çınlıyor: "Kırmızıbiberin karabiberden tek farkı mavi olmasıdır sevgili dostum." Tüm bu olanları bir kâbus sanar ve aptalca uykuma devam edebilirim de. Hayır! Şimdi o, bir denizle beraber toprağa gömülecek sandalında memnun, ben az sonra enkaza dönüşecek tepede ürkek ve haliyle hevesim kursağımında kalmış, illa ölmeli mi yani diyorum! İşte şurada yeni bir kavak ağacı topraktan başını çıkarıyor; ve orada müthiş bir ölüm, suyun çılgılığı iştiliyor...

"Ama çoğu zaman da nedenler yığılıyordu üst üste; örneğin birisi, bir sokakta bir sıranın üstünde ölüveriyordu, herkes çevresini alıp onu seyrediyordu ve o, korkuyu çoktan aşmış bulunuyordu: O zaman onun korkusuna ben sahip çıkıyordum."

R. M. Rilke

la noyéé

Hediye Çınar

ne yağarsa gökten bir sırma ve bulut gibi
sancılı bir derisi yoktur, sancısız saç dipleri ve ellerinin yüzeyi
la noyéé
uçacağız yerle yeksan
uçmadan sokak aralarında, şakıyan
kuşlarımız biz
sen yoksan da, varmış gibi evimizde
sen yoksan da gelmiş gibi yanımıza, odamızda
müzik dinleriz
düzenli bir ritimle
dans ederiz, ahenk tutarak
sen kayboldun da, yeniden var olacaktıydın gibi
gökten
hayalimizdeki uzak ülkeleri sırtlayıp
dahası olacak bu dünyanın
dahası... dahası...
sen yüzümü unutsan da, unuttursan da

**

karmaşık su ikizleri, deniz kızlarına dönüşmeden
konuşarak şarkılarımızı söylerken
hiç yürümeden ilerlenir mi?
yağmura yakalanmadan, yakalanırsak da
ıslanmadan müzesiz kedilere el verir
cılız bir ses tutar her yanını
yalnız değilsin sanırsın, yalnız...
yalnız bir koma
hastası
hangi yanına bastırıp çıkacağız
sağ yanı çürümeden nemden
topraklara saralım anılarımızı
yalnız komadan ölmeden
deniz kıyılarını, çakılları ve kızları
kırılmış bilinç uykularımızı
sol yanımız bizi bırakıp gitmişse
la noyéé sevdirmek lazım
tuzu buza
şarkıyı geçelim, bu şarkıyı gözlerimizden geçelim
yalnız koma uykularımızda
daha aşağısı, daha aşağısı
dahası bu dünyanın.

İLANDIR

Hayatınızın sıradan olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Unutulup gitmekten mi korkuyorsunuz?

Ölümsüz olmak mı istiyorsunuz?

Fırsat ayağınıza geldi!

Madam Bovary! Don Juan! Kaptan Ahap! Romeo! Lotte!
Mecnun! Selim Işık! Murphy! Gregor Samsa! Mersault!
Firavun! Arwen! Harry Potter! Gandalf! Raskolnikov!
Küçük Prens! Momo!
Ve daha niceleri!

Edebiyat âleminin büyülü kahramanlarıyla aynı havayı
teneffüs edip, sonsuzluğu paylaşmak artık elinizde.

Öldükten sonra unutulmayacaksınız!

Sizi istediğiniz gibi biçimlendirdiğiniz bir romanın kahramanı yapmak
bizim için hiç de zor değil! 7 gün 24 saat durup dinlenmeksizin çalışan
tecrübeli yazar adromuzla hizmetinizdeyiz.

PROTAGONİST ROMAN AJANSI

taşlar

Murat Murat

akrebin sırtında öğrendim ben korkuyu,
ne büsbütün ölümcül ne de ölümden emin,
bilmek bir kuyu, derin mi derin,

bir taşlar duyar beni,
sonra kesilir sesin...

kulemin duvarları ve hastalıklı ışık
nereden akıyor bu su, neden ıslak bu zemin
tırmanıyor zirveye tırnaklar ve yosunlar,
neden susmuyor şarkın, neden ağlıyor taşlar,

...
sözlerim vardı bir tek artık senin olsunlar,
bilir misin sevgilim ölmek susmakla başlar...

çizim: tolga çokdeğer

1.

Ömer Muttalip
-hapishane notları-

Dürüst ama kalbi olmayan doğru insanlardan sana sığınırım. (Allah'ım beni onların kalpsiz dürüstlüğünden koru.) Aliya İzzetbegoviç - Özgürlüğe Kaçışım (Zindandan Notlar)

İnanmadığım gibi yaşamayı seçtim yahut inanmadığım bir hayatı sürmeyi reddettim diye cezalandırılıyorum. Suç diye adlandırdıkları eylemi gerçekleştirenlere toplum adına cezalar kesen adalet düzeni ne kadar adil acaba? Hiç değişmeyen yobaz maddeler, belgeler, değiştirilebilir kanıtlar, ruhu göz ardı etmiş madde madde madde üzerine kurulu bir suç ceza sistemi ne kadar güvenilir?

Burada ayrı bir düşünce dalı açmanın zamanı. Aliya İzzetbegoviç Özgürlüğe Kaçışım'da der ki; "Her adalet, insanlar tarafından beyan edilip uygulanması sebebiyle daima yeni bir haksızlık, yine kendisinin adaletini arayan bir haksızlık değil midir? Tekrar tekrar."

Düşünün ki, bir katile verebileceğimiz ölüm cezası, ikinci bir cinayet değil de nedir? Düzenin ve adaletin(!) sağlanabilmesi için devlet eliyle işlenmiş yeni bir cinayet. Ya katilin ailesi? Hangi düzen, katilin yetim kalmış çocuklarının hakkını arayabilecektir? Çocuğun tek suçu bir katilin oğlu/kızı olmak mıdır? Kocasız kalmış bir kadının içler acısı hâli, yeni bir adaletsizlik doğurmamış mıdır? Kendi adaletini arayan bir adaletsizlik! Aliya, notlarında şunu ekler, "Kuran'ın adaleti öğretmesi ve affı tavsiye etmesi bu yüzdendir."

Adaleti öğretmek ve affı tavsiye etmek!

"Haksızlığı yenmenin tek yolu affettir!"

Var olan düzene göre kendimi savunmak için elle tutulur belgeler sunmalıyım yargıya, eğer başaramazsam suçluluğum su götürmez. Oysa suç (ya da herhangi bir eylem) zihinde başlar. Zihinde beslenir ve vakti geldiğinde vücudu yönlendirir. Zihin boyutunda işlenen bir suça madde boyutunda kanıtlar?! Şimdi ben olumlu ya da olumsuz yaptığım şeyde haklı olduğumu kanıtlamak için nasıl kâğıtlar savurabilirim ortaya? Ancak düşüncelerim var, sadece düşüncelerim. O halde beni aksini ispat edemediğim bir suçla yargılayan ve mahkûm eden yasaları red mi etmeliyim? Yasaları ve onları ortaya koyanları ve son tahlilde onları uygulayanları. Peki nasıl bir red?

K.Marks'ın artık sokağa düşmüş sözü, "Din afyondur" dan yola çıkarak içimde bir ses "Hayır, asıl afyon hukuktur" diyor. Hukuk, kapatıldığımız şu tumarhanede hemşirenin bize zorla içirdiği sakinleştiriciden başka nedir? Yine Marks, hukuğu modern mitoloji olarak tanımlar. Blaise Pascal, ise "Adil olan şeyin güçlü olması mümkün olmadığı için, güçlü olan şey adalet haline gelmiştir." der.

Takinılan tavır eyleme dönüşmeli mi? Böyle bir dayatma gereksiz. Düşünmeli sadece düşünmeli. Hayır korkaklıktan değil. Zihinlerin kontrolü ancak özgür zihinler yaratılarak

bozulacak. Orwell bindokuzyüzseksendört'ün sonunda sistemin düşünceleri dahi değiştirebildiğini gözler önüne sererek okura umutsuz bir tablo mu çizmek istiyordu? Wilson tüm o sağlam duruş çabalarına rağmen zayıf bir karakterdi ve ismini hatırlayamadığım kadın karakter de öyle. Tüm roman boyunca korkular ve sonunda korkuları büyük bir aşka dönüştü. Sisteme duyulan aşka. Hatırlatalım; "Fakat şimdi her şey düzelmiş, iç savaşımı sona ermişti. Kazanmıştı. Büyük biraderi seviyordu." diye biter malum kitap.

"Umut kesilmiyorsa dostlarım

Kesip

Barikatlar kurarak kangrenli gövdemizden

Şurda güneşe ne kaldı / İlhami Çiçek"

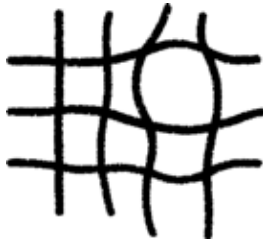
İslam medeniyeti umut üzerine bina edilmiştir. Umutsuzluk batıya hastır. Bedüzzaman, insan ömrü ve namazın birbirine baktığını birbirinin hükmü ve misali olan aynalar olduğunu ifade eder, dokuzuncu söz dördüncü nüktede. Fecrden başlar anlatmaya ki bu, ömrün başlangıcıdır ve sonunda sabahı haşri ile bitirir. Bu yeniden doğuştur. Bir gün geceyle son bulmaz; yani günün sona ermesi için yeni bir sabah gereklidir bizim kültürümüzde.

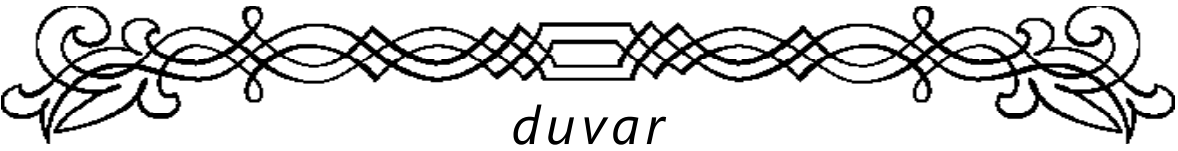
Karakoç'un dediği gibi "Biz koşu bittikten sonra da koşan atlarız."

Zihin, kendi tekâmülünü sağlarken birilerine bir şeyler anlatmaya, paylaşmaya ihtiyaç duymamalı. İnsanların ısrarlı tebliği, "birbirlerini kurtarmaya çalışmaları", aynı inanç üzere kuvvetlenmeye, kalabalıklaşmaya çalışmaları da hep komik gelmiştir bana. Oysa tek bir zihne ihtiyacımız var. Tek bir zihnin yeterince güçlenmesi sistemin çarkına çomak sokulmasına yetecektir. Tolstoy Savaş ve Barış'ta sıkça söyler şu sözü; "Korku ve cesaret bulaşıcıdır."

Şüphesiz özgürlük düşüncesi de öyledir. Üstelik bu düşünce havayla bulaşır dostlarım, temasa ihtiyacı yoktur.

Dipnot: Red konusunda şüphelerim var, bir düzen için kurallar gereklidir evet.; ve kurallar hep güçlülerce yazılacaktır. Bir parça düzen için güçlülerin adil olabileceğini ummalı mıyız? Muamma! Şu bir gerçek ki, dünya ancak ötelerin yansımasından ibaret ve her şey biraz eksik bırakılmış. Her şeyden dilimizin ucuna azıcık tattırılmış âdeta. Dolayısıyla madde dünyasında mutlak adaleti bulabilmek imkânsız. Yansıma ve yanılısma aynı kökten geliyor olmalı ve her yansıma yanılabilir.

duvar

Ali İdris Sergerde

Unutamıyorum. Duvarlarda gezinen iki boyutlu yaratıklardan küçük olanı hınzırca oynamak istiyor benimle. İstiyor ki, yerimden kalkayım ve onun olmayan cismini yakalamak için peşinden koşturayım. Ama buna takatim olduğunu sanmıyorum. Yalnızca bu da değil, aynı zamanda, unutmak için de taşımam gereken; ancak küçük bir çocukken, evimizin yanındaki boş arazide bir akşam top oynarken kaybettiğim cesaretim de eksik. Bunun farkında olmak neredeyse huzur veriyor. Gözlerimi kapatıyorum ve hemencecik oda göz kapaklarımın içine oturuyor. Sağ tarafta beliren ve daha önce hiç olmayan bir pencereden gittikçe artan bir ışık doluyor içimdeki karanlık odaya. İki boyutlu yaratıklar hemen saklanıyorlar tabi. Bir tanesi oturduğum sandalyenin ayaklarına doğru hamle ederek dört tahta bacağın içine eşit şekilde dağılıp yok oluyor. Diğeri, yani büyük olan ve sürekli hareketsiz bir şekilde beni sorguya çeker gibi karşımda duran ise, ufalıyor ve ağızımdan içeri giriyor. Demek ki, bir süre konuşamayacağım. İyi olur, çünkü konuştukça duvarlar daha çok kirleniyor. Dikkatsizce kelimeleri saçıp duruyoruz etrafa; konuşuyoruz, yazıyoruz, düşünüyoruz ve kelimeler; sürünmekte bir sümüklüböceğin, arkasında bıraktığı izler gibi eşya üzerinde rahatsız edici bir tortu bırakıyor.

Odaya daha önce hiç olmayan bir pencereden ışık doluyor. Hâlâ gözlerimi açmadım. Bir umut belki; ışığın, duvarları -ama daha önemlisi zihnim- kelimelerden ve kelimelerin çağırıldığı hatıralardan temizlemesini bekliyorum. Işık bütün odayı kaplıyor. Kapalıyken kimsenin gözleri fazla ışıktan yanmamıştır, benim yanıyorsa. Dayanamıyorum, gözlerimi açıyorum. Hınzır yaratık karşımda duruyor sırtarak: "Bir türlü öğrenemedin kaçamayacağını!" Öğrendim hınzır yaratık, ama inanmak istemiyorum. "İnanman önemli mi sanıyorsun! Öğrendiyse, niye sürekli duvarları boyuyorsun?" Çünkü altındaki lekeler bir yolunu bulup her zaman boyanın üstüne çıkıyorlar.

Bu sefer tartışmıyor benimle hınzır yaratık. Usulca zeminde, odanın üç düzleminin kesiştiği bir köşeye çekiliyor. O köşede belli belirsiz bir rahatsızlığa, bir kıpırdanmaya sebep oluyor. Telaşla diğer yedi köşeyi de kontrol ediyorum; eşya bana oyun oynuyor, bir köşeden diğerine geçerken gözlerim, tekrar kontrol etmem gerekiyor. Hiçbir hareket yok ama paranoyam beni oyalarken, ilk köşede sürekli bir hareket fark ediyorum. Dikkatle izliyorum renksiz gösteriyi; cisimsizlikten şekilsiz, katran gibi bir şey oluşuyor, çoğalıyor ve kendi içinde devinip durmaya başlıyor. Bir forma kavuşması epey zaman alıyor katranın ve nihayet bir kedi beliriyor karşımda. Yapış yapış tüyleri ve simsiyah donuk gözleriyle tehditkârca bana bakıyor. Ürperiyorum. Yüzyıllardır sabit bir şekilde oturuşum, bir anda eğreti bir oturuşa dönüyor, bacaklarım uyuşmaya başlıyor, dengemi kaybediyorum. Katran kedi, asil adımlarla yaklaşıyor. "Biliyorsun, her şeyi söyleyebileceğini zannetmekti yanlışın" Evet, katran kedi, kibirli biriydim ben. " Ah, hem de ne kibir! Sana bakan, kibirini cesaret bile zannedebilirdi." Ama artık hiçbir şeyim kalmadı. "Kibirli olmasan, unutabileceğini zanneder miydin ahmak! Bu odaya kapanıp bütün sorumluluktan kaçır mıydın?" Kaçmadım ben, kaçmadım. "Senden ne beklenir ki başka! Sürekli duvarları boyuyorsun, ama lekeler silinmeyecek. Zihnin, gözlerin,

kulakların, dudakların, ellerin unutmuyacak asla, sen de unutmuyacaksın!"

Dinlemek istemiyorum. Ayağa kalkıyorum, kalbim uzak bir geçmişe bana hatırlatmak istercesine hızlı çarpıyor. Ellerimle kulaklarımı kapatıyorum. Başım dönüyor, katran kedi hala konuşmakta. Arkamı dönüyorum, oda da benimle beraber dönüyor. Katran kedi hep karşımda, hep bana bakıyor, donuk gözlerinden kelimeler geçiyor. Acıya dayanamıyorum, sanki zihnimi avuçlarımda sıkıştırırsam, ufalanır kaybolmuş gibi, bütün gücümle iki yanından başımı sıkıştırıyorum, olmuyor. Katran kedi hep bana bakıyor, duvarlar yeniden lekeleniyor. Taze lekelerden yere, sıcak kan damlıyor. Yerde kan gölleri birikiyor ve göllerden buhar tütüyor. Başım dönüyor. Oda bozulmaya, şeklini kaybetmeye başlıyor, her şey birbirine giriyor. Korkuyla gözlerimi kapatıyorum. Oda göz kapaklarıma içine oturuyor, dönmeye, şekilsizleşmeye devam ediyor. Kaçamıyorum, kelimeler üşüşüyor etrafıma, katran kedi hep bana bakıyor. Oda o kadar hızlı hareket ediyor ki, incecik bir rüzgâr çıkıyor, vücuduma sarılıyor. Daha fazla dayanamıyorum, dizlerimin üzerine düşüyorum, bir su sesi...

İrkilip gözlerimi açıyorum. Şimdi bir suyun içindeyim. Odanın duvarları kaybolmuş, oda kaybolmuş, geniş, ferah bir kumsaldayım sanki. Seviniyorum buna, rahatlıyorum, kurtulduğumu zannediyorum. Aniden, az ötemde suya çarpan bir şeyin sesini duyuyorum ve kafamı kaldırıp bakıyorum, katran kedi orada duruyor. Bana bakıyor, neşeyle kuyruğunu vuruyor suya. Neşeliyken daha da korkutucu olduğuna şüphem kalmıyor. "Gerçek daha basit biliyorsun" Nasıl geldim buraya? "Kaçtın. Kabul etmeliyim, bu kadarını beklemiyordum." Seni istemiyorum. "Ben de, kimse de seni istemedi." Senden nefret ediyorum. "Herkesten nefret ettiğin gibi" Hayır, kimseden nefret etmedim ben. "O zaman hangi cinayetin azabını çekiyorsun?"

Konuşmak istemiyorum. Kulaklarımı kapatıyorum yine. Unutmak istiyorum, neden bu kadar imkânsız? Katran kedi memnun memnun sırtıyor, yaklaşıyor bir yandan. Arkama dolaşiyor, hiçbir şey yapmıyorum. Sırtıma çıkıyor. Aniden saldırıp kafamı ısırmağa başlıyor. Mücadele ediyorum, tutup atmaya çalışıyorum ancak öyle bir geçirmiş ki dişlerini, çenesi kafamdan ayrılmıyor. Umutsuzca debeleniyorum, son bir çığlıkla beraber dengemi kaybediyorum. Emekleyerek kaçmaya çalışıyorum. Ellerim unutuyor. Atlıyor üstümden katran kedi, suyun içinde hareket eden ufacık bir şeyleri kovalamaya başlıyor. Birer birer yakalayıp yutuyor onları. Ufak, pembe balıklar... Benim parmaklarım...

Delice bir düşünce geçiyor içimden, kirpi balıklarının sevmeye başlıyorum. Düşünmeme fırsat vermeden, bütün gücümle yüzükoyun yere yıkılıyorum. Yüzüme çarpan suyun serinliğiyle, yıllardır nefes almamış gibi; odanın bütün havasını ciğerlerime çekerek gözlerimi açıyorum. Bembeyaz duvarlar, bembeyaz zemin, bembeyaz tavan ve aşırı aydınlatma gözlerimi kamaştırıyor.

Her şeyi hatırlıyorum, hiçbir şey unutulmuyor.

Kapı açılıyor, içeri beyaz kıyafetleri içinde hemşire giriyor:

- Günaydın
- Siyah bir kedi beni sorarsa, yokum ben.

bir dakika

Mehmed Said ifti

çizim: tolga çokdeğer

çizim: tolga çokdeğer

TE

anlık esriklikler neticeleri no.1

Abdullah Faruk Gönüllü

kırk türküden geçti
şimdi bu kırık kalbim
korku ile titriyor

kürkümü getirin dedi tilki
daha avcıya vurulmadım

"Bir şairdi ve yarımdaydı, yaklaşıktan nefret ederdi ya da gerçek için çarpınırdı yalnızca ya da dünyanın bu kadar ihmal içinde gidişini, beraberine son izlenim olarak almak, onu rahatsız ediyordu. Burası kestirilemez artık."

R. M. Rilke

mayıs - haziran '09

pinpon hikâye

Bir dergide yazınızın yayımlanmasından daha güzel olan tek şey, yayımlanan yazınızla kolektif bir çalışma ile oluşturulacak olan bir romana yön vermiş olmaktır. Az sonra okuyacağınız metin, sizin hayal gücünüz, edebi yeteneğiniz ve buluşlarınızla gelişip büyüyecek ve zamanı gelince de matbu hale gelecektir. Her sayıda gelen yazılardan yalnızca bir tanesi yayımlanabilecektir.

15 Haziran'da ömrüm boyunca aldığım ilk mektubu bana getiren postacı, beni kapı önünde orta yaşlı, göbekli bir polis memurunun ayakları dibinde diz çökmüş ağlarken buldu.

Postacı, ne yapacağını bilemez halde bizi izlerken ben, az önce göğsümün tam ortasında patlayan infilak etkili bombanın kulaklarıma yaptığı basınçla sağır olmuştum. Kulak deliklerime hücum eden binlerce minik şarapnel arasından daha sonra adının Veysi olduğunu öğreneceğim polisin teselli sözcükleri sızıyordu.
-"Takdiri ilahi, kader, metanet vesaire vesaire"

Bu seremoninin tahmin ettiğimden daha uzun süreceğini fark edince beni hareketsiz kılan acıya rağmen gözlerimi kaldırıp Veysi'nin gözlerine baktım ve tüm yenilmişliğimin hıncını ondan çıkarmak için bir şiirin dizeleriyle mat ettim onu;
-"Senin hiç baban öldü mü?"

Matemime ortak olmasını istemiyordum. Bugüne kadar her gün insanlardan biraz daha uzaklaşmış ve yabanileşmiş değil miydim? Onlar da bunu memnuniyetle karşılayıp, beni hep hor görmemişler miydi?

Ya şimdi bu teselli etme, acıya ortak oluyor gibi görünme teraneleri de neydi?

Veysi'yi şaşkınlığı ve karşı karşıya kaldığı küstahlığın şiddetiyle baş başa bırakıp postacıya çevirdim bakışlarımı;

"Bu ufak melodram hoşunuza gittiyse, biz her salı sabah matinesinde burada olacağız. Her salı oyunumuzdan ufak bir kupleye arz-ı endam edeceğiz karşınızda. Seyircimiz henüz sayılı. Görüyorsunuz ya; sizinle, bir oldu saygıdeğer postacı. Sadık -ah, sadakatlerinden ne kadar da kuşkuluyum!- iş arkadaşlarınıza da haber verin. Onlar da gelip izlesinler. Neticede biz, halk için buradayız. Hatta belki rica etsem, ileriki bir tarihte bastırabileceğim ufak el ilanlarından posta kutularına da koyarsınız. 'Günümüz

insanlarından bir insanın melodramı...’ Adını bilemiyorum şimdi. Hep beraber koyarız, ne dersiniz? Bendeniz Asım, bu beyefendi de oyunumuzun -şimdilik- tek ve en önemli yan karakterlerinden polis memuru Veysi.”

Devletin bütün otorite ve soğukluğunu temsilen, gırtlaklama isteği uyandıran, donuk bir sesle yanıtladı bu tiradımı postacı efendi!

“Asım Kürkçü için taahhütlü mektup var. Bir kimlik ibraz ederseniz takdim edeyim.”

“Haha! Kimlik demek! Hangimiz kimliğimizden haberdarız? Biz kimiz, neyiz? Bu soruların peşinden koşturup durmadım mı ömür boyu? Size hangi kimliğimi ibraz etmemi istersiniz? Şu anda alaycı, küstah kimliğimle karşınızdayım işte, yeterli mi bu sizin için? Trajedimi, ısrarla bir komediye sürüklüyorsunuz. Buna izin vermeyeceğim. Hayır, izin veremem buna!”

“Asım Bey, artık gitmeliyim. Karakolda bir arkadaşın doğum gününü kutlayacaktık. Tekrardan başınız sağ olsun.”

“Sen de mi Veysi! Nedir bu sizlerdeki komedi merakı? Ah, gidin hepiniz, kimseyi görmek istemiyorum! Beni şahitsiz monologlarımla baş başa bırakın ve gidin!” Cüzdanımdan hüviyetimi çıkardım, postacıya uzattım. Yanıma yaklaşmaya çekiniyor gibiydi. ‘Deli’ olduğumu düşünüyor olmalı. Değil miyim? Değilim. Üzerine gitmeye karar verdim.

“Yoksa sen de babamın öldüğünü mü söyleyeceksin bana?”

Ağzını oynattı, cevap vermek isteyerek, ama pek başarılı olduğu söylenemez.

“Mektubu kastediyorum ahmak herif! Neyse, neyse. Sağ ol, hadi rastgele!”

Niye böyle dedim bilmiyorum. Adamı deliliğime inandırmak istedim herhalde. Anlam veremeyeceği şeyler söylemek istedim.

Ömrüm herhangi bir sebepten karşımda olan insanlara bir şey olduğumu ispat etmeye çalışmakla geçti. Bir şey, hep bir şeyler olmak istedim, hiç savunduğum şey olamadım. Herkes kadar akli başında bir insan olduğumu ispata çalışırken, delilikle yaftalandım mesela, az önce delirmeye çalışırken devletin iki koldan benim aklımı başıma getirmesi, bana inatla akli başında vatandaş muamelesi yapmış olması gibi.

Polisi ve postacıyı tek bir kahkahaya bindirip geldikleri yere, görevleri başına uğurladıktan sonra kapıyı kapatıp, evime gelen son hacizden elimde kalan tek mobilyamın üzerine oturdum. Paramparça olmuş, devasa, deri koltuğum. İtiraf edeyim, elimden alması diye haciz memurları kapının önünde beklerken kendi ellerimle parçaladım onu. “Adam yiyen” derdi rahmetli babacığım bu koltuğa. Yakın gözlüklerini takıp, bu koltukta kitap okumayı pek severdi. Bir an kitabının üzerine eğilmiş dalgın dalgın okuyan emekli öğretmen Yusuf Ziya beyin hayalini görür gibi oldum. Gözlerimde acımasız bir yanma hissiyle elimdeki mektubu açtım ve okumaya başladım.

Kibrit yayınlarından geliyordu. Şiirlerimden oluşan dosyanın basılabileceğini, telif ücretini görüşmek için en yakın zamanda yayınevine teşrif etmem gerektiğini

yazıyorlardı.

Ta ciğerlerimden boğazıma doğru yükselen vahşi çılgılığı tutabilmek için insanüstü bir gayret sarf etmem gerekti. Hayatım boyunca pek çok kez öfkelenmişim. Hatta mesleğim sebebiyle öfkeyle bir kardeş gibi büyüdüğümüzü söyleyebilirim ama ilk defa bu duygunun beni bir daha terk etmemek üzere, tamamen esir alacağını dehşetle fark ettim. Doğurmak üzere olduğum çılgınlıkla birlikte korkutucu bir çılgınlık pusu kurmuştu bana. Babam hep "oğlum her duygu insanlar için yaratılmıştır, anormal olan herhangi bir insanın herhangi bir duyguda ısrar etmesidir ve işte bunun adı çıldırmaktır" derdi. Zaman zaman deliren, zaman zaman fazlasıyla sıradanlaşan, iğrençleşen, gülünçleşen, melankolikleşen bir yazar bozuntusu olarak yaşayabiliyordum ama çıldırmak bana göre değildi. Bir şey yapmalıyım. Bildiğim en iyi şeyi yaptım.

"Hay ben böyle tragedyanın içine sıçayım." diye başladım ve yeniden sakinliğin güvenli sularına gelene kadar boş evin içinde bir o yana bir bu yana koşturarak dakikalarca küfrettim. Sakinleşince durum komikleşmeye bile başlamıştı. Bir yandan küfrederken, bir yandan da yankı yapan sesimin bana misliyle verdiği cevabı dinliyordum.

Yankıyla sohbet oyununa bir süre daha devam edebiliyordum ama birdenbire yeni bir kahkaha nöbeti esir aldı beni. Biliyorum inanılması güç görünüyor, henüz on dakikadır tanışıyoruz, okuduğunuz cümleyi de sayarsak henüz 818 kelimelik hukukumuz ancak var ve ben şimdiden iki kahkaha nöbeti, bir sinir krizi, bir gözyaşı ayını, ufak çaplı bir delilik denemesi, bir ölüm ve bir tesadüf(ya da müjde), bir memur baba hatırası sığdırdım alçak gönüllü hikâyeme. Ne diyebilirim ki, ben bir politikacı değilim, bir yalancı sayılabılırım ama sahtekâr kesinlikle değilim, olanın ya da olması gerekenin ötesinde bir söz duymayacaksınız benden, sizi temin ederim.

Hiçbir kahkaha sonsuza kadar sürmez. Benimki de sürmedi. Kendime geldiğimde yorgun ve hüzün doluydum, ayaktaydım. Ellerimi iki yana bırakıp başımı eğerek o zamana kadar elimde tuttuğum mektubun salına salına yere düşüşünü izledim. Yürüdüm. Cep telefonumu elime aldım, a harfinden başlayarak rehberimdeki isimlerin ve onları hatırlatan imgelerin zihnimin içinde resmigeçit yapışını izledim. Birinin bana diğerlerinden daha anlamlı gelmesini bekliyordum. Eğer böyle birini bulursam, aynı anda telefonun "çevir" tuşuna basıp arayacaktım onu. Ne söyleyeceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu.

133654883 (Bu ne?)

Aahmet (Okul arkadaşım, uzun kıvrık saçlar)

Abdullah(Bir yüz)

Abdurrahman (Âşık, deli, en son gördüğümde hala o kızı evliliğe razı etmeye çalışıyordu. Zor bir hayat onu bekleyen. Daha çok uğraşır.)

Adem amca (Babamın arkadaşı, hırdavatçı, niye kaydetmişim ki numarasını)

Babam (Hapishaneden çıkamayacağını biliyordum hapishane kapısında o son bakışı

hiç çıkmıyor aklımdan ah baba neden vurdun o adama sanki hep namusuyla yaşar insan derdin kandırdın bizi işte bak namusun yaşatmadı öldürdü seni bankanın paralarını hortumluyor diye mafya babasına yumruk atılır mı ben ne yapacağım şimdi. Bülent (çam yarması, beni sever gidip onu da ikna etsem şu Külhanlardan intikam almama yardım etse. Beş sene önce belki gelirdi şimdi evli, geçenlerde arayıp oğlunun sünnet düğününe çağırmişti.)

Caner(Gözlüklü, eski işyerinden geç)

Cemre (İlk cemre kalbime düştü. Dünyanın en anlamlı cümlesi gibi gelirdi bu kelime öbeği. İlk cemre kalbime düştü. İlk harfle sonuncusu arasında esen rüzgârlar gençliğimi, dillere destan olacak aşkı, beni dalgalandırır dururdu. Kendi kendime mırıldanır dururdum adını. Cemre! Cemre! Niçin terk ettin beni? Ne buldun o herifte. Biz evlenemeyiz. Neden? Biz âşık değiliz! Yalan! Numara yapıyoruz birbirimize, oynuyoruz, âşıkmiş gibi oynuyoruz. Ne oyunu! Hiç düşünmüyor musun, ya bir gün perde kapanırsa. Rollerimizden, maskelerimizden kurtulunca kupkuru kalplerimizle ne yapacağız? Biz mi, rol mü? Oyunlarla yaşayamazsın Asım! Sensiz de yaşayamam! Bak yine yapıyorsun, yine çağırıyorsun beni oyununa, aşk oyununun aleti olmamı istiyorsun. Yaşayamam Cemre! Alışacaksın. Belki başka bir oyun bulacaksın kendine. Başka bir aşk. Defol!

Başka bir şey söyleyemedim, ağızımda geveleyip durduğum milyonlarca sözcüğü yutmak senelerimi aldı. Her gün unutmaya çalıştım. Garip! Cemre'den çok, o gün ona söylemem gerekenleri düşünüyordum. Onu ikna edebileceğimi düşünüp içerliyordum. Söyleyemediğim her kelimeyle hesaplaşmam bittiğinde benden geriye fazla bir şey kalmamıştı.

Cihan (Cihan)

Çağatay (Albino)

Doğan (Nasıl unuttum seni dostum. İşte! Buldum!)

Ara!

Çalıyor, çalıyor, çalıyor, çalıyor, çalıyor. Yok, cevap vermedi. Neyse cevapsız arama yaptığımı görünce arar. Yıllar sonra onu aramak yerine çaldırıp kapattığımı düşünürse ya! Bir kere daha arayım en iyisi. En azından iki cevapsız çağrı görünsün; iki cevapsız çağrı, bir cevapsız çağrıdan her zaman daha inandırıcı ve daha samimidir. Çalıyor, çalıyor, çalı...

-Alo

-Alo Doğan?

-Evet, ben kiminle görüşüyorum?

-Bu kadar çabuk unuttun kardeşini demek ha? Tanımadın mı?

-Unutmadım da, şey çıkaramadım.

-Benim yahu ben Asım, kan kardeşin.

Doğan, nesline sadık alıcı kuşlardan biriydi neticede. Onbeş dakika kadar konuştuk. Diyecektim ki, doğan bak böyleyken böyle, bana nasıl da ovalara sığmaz bir sürü olduğumdan bahset hadi de ki ya asım sen ne çapkındın okuldayken asım aramızda en güzel sen futbol oynardın derslerin de süperdi be asım hadi delikanlılığı bırak ta çocukken hepimizi çekip çeviren sen değil miydin asım herkesin misketlerine el koyardın kimse bir şey diyemezdi sana kan kardeş olurken de nasıl korkmuştum ben hatırlıyor musun sen benim elimi tutup da zorla kesmiştin asım iyi ki de kesmişsin bak kan kardeşim olmuşsun deseydin ya niye demedin tanımadın sonra tanıyınca da sahte bir sohbete başladık azarlayamadım ben de seni deneyecek oldum hemen başladın niye mi aramamışım kusura bakma asım'ım iş güç işte okuldan sonra askere gittim biliyorsun az daha bekleyeydim senin sözünü dinleyip gelmezdi bunlar başıma çarşıda gördüğüm o şıllığa âşık olmazdım uğruna askerliği yakmazdım çavuşla kavga etmezdim erken dönerdim hem belki o zaman babam kalp krizi geçirdiğinde evde olurum hastaneye yetiştirirdim anneme sarılırdım tutardım onu ihtiyacını giderirdim annem eve tek başına dönmek zorunda kalmazdı o akşam hastaneden yoldan dikkatli geçerdik arabaların altında kalmazdık öyle ben bunalıma da girmezdim o zaman ruh gibi askerliğimi bitirmezdim biraz daha haytalık ederdim belki bakkalın başında durmam gerekmezdi alacaklılarla uğraşmazdım vs.

Kapatırken "Doğan kardeşim, üzülme bak, hayat böyle bir imtihan işte, sen sakince, soğukkanlılıkla tevekkül et, şükret, sabret" demiştim. İnanabiliyor musunuz, kendime ben bile şaşmıştım. Kalan tek koyunumu da kapıp gitmişti Doğan.

Yeniden rehber bakmak içimden gelmedi, bu kısacık konuşma onbeş dakika önce yüreğimi yangın yerine çeviren tüm o macera duygusuna 12 kiloluk yangın söndürme cihazı etkisi yapmıştı. İntikam almaya gücü olmayanların yaptığını yaptım ben de, kaşlarımı çattım. Gözlerimi göğe diktim (aslında odanın tavanına), sesimi kısabildiğim kadar kısıp yeniden filizlenen acıyı kattım içine.

"Allah'ım sana havale ediyorum" dedim. Ve artık alınacak bir intikamım kalmamıştı. Acımı ve pek sevdiğim mazlumluğumu, hakkı yenmişliğimi alıp doya doya harcayabilirdim. Bunca adilik ve aşağılanmışlıkla büyük şair olmaya iyice yaklaştığımı hissedebiliyordum.

Hamle etme hakkımdan vazgeçince Külhanların, hedefi benim naçiz vücudum olacak yeni bir hamle tasarımları olasılığı beni korkutmuyor değildi. "Gidip babamın adına yeniden özür dileyem mi acaba" diye düşünüp kendimden öğrendim. Evet, evet kesinlikle tam sırasıydı. Şimdi yazmalıydım. Şimdi!

Bunca acının, zavallılığın, bunca tiksintinin, göğe bakmaların tam ortasından yükselecek asil(!) kalemim.

-devam edecektir-

